

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1997. május

Ára: 42 Ft

III. évfolyam, 5. szám

Békésszentandrás
1997

Meghívó

Szeretettel meghívjuk Békésszentandrás
minden lakosát az
1997. május 19-én délután 4 órakor
rendezendő
KI MIT TUD?
gálaműsorára,
a Művelődési Házba.

Településünk ifjúsága mellett fellépnek
Kishegyes testvéreközségünk fiataljai is.

Mindenkit szeretettel vár a Rendezőség

Juhász Gyula

A föltámadott

Latrok között, a gyászos, csonka péntek,
Hasadt kárpitja a mogorva égnek,

Az ecet és epe, a szörnyű lándzsa
Már messze, régen elmaradt utána.

Kín és halál csak kusza, kurta álom,
És élni, élni jó e szép világon.

Mögötte áldott harminchárom éve,
Előtte: az öröm mély messzesége.

És negyven napra, hogy az égbe tartott,
Úgy hívták, vonták még a földi partok.

Oly idegenül tündökölt a menny még,
S oly szédítőnek tűnt a végtelenség.

Folyton lenézett, búcsút mondva halkan,
És fájó szívvel szállt a szűz magasban.

S a ragyogó azúron át a lelke
A Genezáret kékségét kereste.

A tartalomból

Társadalombiztosítási tudnivalók	6. oldal
Módosították az egészségügyi hozzá- járulásról szóló törvényt	8. oldal
Képviselői hírek	9. oldal
Nyílt levél községünk polgáraihoz	11. oldal
A Magyar Megújulási Mozgalom Kiáltványa	13. oldal

IGAZSÁGOSABB ÉS TESTVÉRIESEBB VILÁGOT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarátú emberhez a magyar társadalomról

Elvárások a politikától és az államtól

Az egyház társadalmi tanítása világosan kijelöli az állam kívánatos funkcióját és hatáskörét. A II. Vatikáni zsinat, mint láttuk, a jogok és a kötelességek kölcsönösségére figyelmeztet. Kiemeli az állam kötelességeit a társadalom szolgálatában, az állampolgárokat viszont óva inti attól, hogy túl nagy befolyást juttassanak a köz hatalomnak, de attól is, hogy indokolatlan és túlzott kedvezményeket követeljenek tőle. A társadalomtól (államtól) kapott biztonság és szolgáltatások fejében a társadalomért való felelősségtudattal kell „fizetni”. Az állampolgárok nehéz feladata, hogy megteremtsék a kényes egyensúlyt a tekintély és a szabadság, a személyes kezdeményezés és a szolidaritás, a kellő egység és a sokféleség között. A fenti alapelvek tükrében megfogalmazhatók az elvárások a politikával és az állammal szemben.

Noha a *közjó* fogalma kiszorult közéletünk nyelvezetéből és gyakorlatából, az egyház társadalmi tanításának alapján mégis emlékeztetnünk kell arra, hogy az egyes embereknek, a különféle közösségeknek és az államnak egyaránt a társadalom egészére és a mindenki javát magába foglaló közjóra kell törekedniük. Az állam vezetőinek nem szabad egyes személyeket és csoportokat jogtalan és igazságtalan kedvezményekben részesíteniük, hanem a köz egészének javát kell keresniük. „Semmi módon nem szabad megengedni, hogy az állami hatóság egyeseknek vagy keveseknek az érdekét szolgálja, mert mindenki közjára szolgálatára alapították” (PT 56).

Az állam kötelessége az *erkölcsi normák, az alkotmány és a közjó előmozdítása* (PT 63), az igazságosság, a szeretet és a szabadság alapján, hogy ezáltal az emberi kapcsolatoknak új, emberségebbé rendjét hozhassák létre: „a polgárokat egymás közt; a polgárok és államaik közt; majd az államokét egymás közt; végül az egyes emberek, családok, köz-

bülső társaságok, egyes államok és az egész emberiség közt” (PT 69).

A kormányzatnak segítenie kell a *civil társadalom erősödését*, biztosítania kell szervezeteinek működési feltételeit, hogy ne folytatódjék a társadalom újraállamosítása. Védelmeznie kell az alsóbb szintű kezdeményezéseket az erősebb és magasabb szintekkel szemben, korlátoznia kell tehát a politikai és a gazdasági hatalmi koncentrációt. „El kell ismerni, tiszteletben kell tartani és tovább kell fejleszteni minden személy, család és csoport jogait és jogaik gyakorlását, nem feledve azokat a kötelességeket sem, amelyek minden állampolgárt köteleznek. Mindenki tartozik az államnak azokkal az anyagi és személyes szolgáltatásokkal, amelyeket a közjó megkíván” (GS 75).

Egyes politikai és gazdasági filozófiaiak azt várják az államtól, hogy csak a legsikeresebb egyéneket, szervezeteket, vállalkozásokat támogassa - abban a reményben, hogy később azok biztosítják majd az ország jövőjét. Az elmúlt évek tapasztalata nem igazolta ezt az elméletet. A katolikus társadalmi tanítás értelmében pedig meg kell fogalmaznunk azt az elvárást, hogy az állam - lehetőségeihez mérten - mindenki számára biztosítsa az emberhez méltó életet. Vagyis nem csupán a gazdaságot, hanem a rászorultakat is támogató politikát kell folytatnia (PT 64). Az emberek támogatása mindekelőtt cselekvő és kezdeményező képességük és önállóságra való képességük megteremtését követeli. Az állam nem akkor működik jól, ha konfliktusoktól mentesen igazgat passzív polgárokat, „atyáskodva” fölöttük, hanem ha polgárait felelős, saját ügyeiket intézni képes személyekké tudja nevelni. Ez kijelöli mind az oktatásügy, mind az államszervezet kívánatos fejlődésének irányát (PT 63, CA 48).

A civil társadalom felelőssége és feladatai

Mindemellett az önmagáért felelősséget vállaló és önmagát el-
látni és igazgatni képes „civil

társadalom” megteremtése elsődlegesen maguknak az embereknek és közösségeiknek az *erkölcsi kötelessége* és gyakorlati feladata. A keresztényeknek pedig Istentől kapott küldetésük tudatában s ennek felelősségével is kell a közjó szolgálatába állniuk, és a szolidáris társadalom megteremtésén fáradozniuk. „Teljes összhangban van az emberi természettel, hogy olyan politikai és jogi struktúrákat találjanak, amelyek egyre jobban és bármi néven nevezendő megkülönböztetés kizárásával hathatósan biztosítják minden állampolgár szabad és cselekvő részvételét mind a politikai közösség jogi alapjainak megalkotásában, mind a közügyek irányításában, mind pedig a vezetőik megválasztásában” (GS 75). A társadalom szabad önszerveződését elősegítő reformok „létrehozták a szolidaritás hatékony formáit, amelyek alkalmasak arra, hogy a személy értékeit nagyobb mértékben tiszteletben tartó gazdasági növekedést elősegítsék” (CA 16).

Az államszervezetnek viszont saját eszközeivel kell ösztönöznie és támogatnia a *demokratikus és plurális civil társadalom* megszületését, úgy, hogy megfelelő módon támogatást nyújt a közösség javát szolgáló alsó (közöttük a vallási és az egyházi) kezdeményezéseknek is, nem kötve azt politikai, világnézeti vagy egyéb feltételekhez. „Az államférfiak ne akadályozzák a családi, társadalmi és kulturális társulások, ezeket az egyén és az állam között közvetítő testületeket és intézményeket, és ne tegyék lehetetlenné jogos és hatékony tevékenységüket, hanem inkább igyekezzenek azt készségesen és rendezett módon támogatni” (GS 75).

Az emberek, a társadalom feladata, hogy közös dolgaikat közösen oldják meg, hogy közösségeket és a közösségi lét intézményeit létrehozzák, hogy egymással, egymás különbözőségét elfogadva, párbeszédet folytassanak. A *demokráciát tanulni és gyakorolni* kell. Megvalósításának ellenben fel-

tétele az, hogy engedjük szóhoz jutni a másik embert, közösséget vagy intézményt. Ehhez nem elég a szabadság és a jogállamiság megteremtése. Az előző korszak a politikai, kulturális és a gazdasági hatalmat kevesek kezébe helyezte. Ez a helyzet mára sem szűnt meg, legföljebb átalakult, s így továbbra is akadály a „kisemberek” (és a szocialista-kommunista rendszerben hátrányosan megkülönböztetett minden csoport, szervezet vagy világnézet) megszólalásának, jogaik érvényesítésének. Ha az állam a semlegességre hivatkozva mindezzel nem törődik, akkor az előző rendszer által teremtett viszonyokat menti át a jövőbe. A „másként gondolkodás” és a pluralizmus védelme és ösztönzése az állam (és persze a társadalom, az egyház és minden egyéb intézmény) kötelessége. „Ez a vatikáni zsinat kijelenti, hogy az emberi személynek joga van a vallásszabadsághoz. Ez a szabadság abban áll, hogy (...) a vallás tekintetében senki se legyen kénytelen lelkiismerete ellen cselekedni” (DH 2). Nyilvánvaló azonban, hogy a pluralizmus nem jelenthet korlátlan erkölcsi szabadságot: „Minden embernek kötelessége, hogy (...) keresse az igazságot, és azt megismerve tegye magáévá és ragaszkodjék hozzá” (DH 1).

(folytatjuk)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk
köszönetet mindazoknak,
akik

FAZEKAS GÁBOR

temetésén megjelentek,
sírára koszorút, virágot
helyeztek,
együttérzésükkel
fájdalmunkat enyhíteni
igyekeztek.

A gyászoló család

REFORMÁTUS HÍREK

Testközelből szívközelbe

Első hallásra fájdalmasan hangzik az evangéliumnak ez a szava: Jézus eltávolodott tőlük és felvitette a mennybe (Lk 24,50). Akikről az apostolok így beszélhettek: Hallottuk, szemünkkel láttuk, megfigyeltük, kezünkkel is megtáptottuk őt (1Jn 1,1), az most eltávolodott, láthatatlanná, érinthetlenné lett. Nagy veszteség érte őket ezzel? Ha az emberlétben a testi érzékelésnek, a látásnak, tapintásnak adjuk az első helyet, akkor valóban nagy veszteség érte őket. De ha fölébe emelkedünk ennek a primitív szemléletnek, akkor egyszerre nagy evangélium szólal meg az először idézett Igében. Ezt most így fogalmazzuk meg: áldozócsüdtörők és még inkább pünkösd után Jézus testközelből szívközelbe került. Földi életében sokszor megkínózta Jézust az az átélés, hogy jóllehet ott volt a tanítványok közvetlen közelségében, velük járt, szemük láttára cselekedte csodáit, fülük hallatára mondta az örömmézenetet, igazában nem hallották, nem értették azt, amit ő hozott e világra. Mostantól viszont ennek a boldog fordítottja történt: jóllehet többé nem volt velük test szerint Jézus, de Lelkét olyan erővel árasztotta rájuk, hogy most már nem

csak értették az evangéliumot, de cselekedni is tudták Jézus cselekedeteit. Betegeket gyógyítottak, démoni erők által megszállottakat józan emberi életre segítettek, a bűnbocsánatot oly nagy erővel hirdették, hogy új életre szabadultak fel a bűn megkötözöttjei. Talán még ez a szó is kevés, hogy testközelből szívközelbe kerültek. Ha lehet, még ennél is közelebb kerültek: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal 2,20). Tisztáznunk kell még ezt a kifejezést is: felvitette a „mennybe”. Hol van ez a bizonyos „menny”? Rossz a kérdés, de erre a rossz kérdésre ezt a jó feleletet lehet adni: sehol nincs, mert mindenütt lehet. Einstein Albertet idézzük: „tökéletes eszközök és zűrzavaros célok világában élünk”. A tökéletes eszközök tapintathatók, kézzelfoghatók, kellemesek, körülveszik egész életünket. Eljutottunk az összkomfortra. De közben a célok elbizonytalanodtak, sőt sok esetben egészen eltűntek, nincsenek. Céltalanná, értelmetlenné lett sok ember élete. Mert azt, hogy a régi autóm helyett új autóm legyen, a

kiskertemben többszintes nyaraló épüljön, a jugoszláv tengerpart helyett most már a Kanári-szigetekre menjek nyaralni... - ezeket a származékos célokat nem nevezhetjük valóságos céloknak. Pedig van cél, van értelem, van világosság, van erő, van „ország”, az Isten országa, van mennyei világ, ahol a Biblia szava szerint igazság, békesség, szeretet, öröm „csókolgatják egymást”. Aki kapcsolatba kerül ezzel a világgal, az hamarosan megtalálja életének célját, küldetését. Nos: a Biblia tanítása szerint Jézus ebbe a világba vitette fel, ennek a világnak lett a fejedelme. Így került a keveset jelentő testközelből életet ajándékozó szívközelbe. Jobb ez így, mint volt amúgy. De persze csak akkor jobb, ha élünk azzal a lehetőséggel, hogy Jézus közelebb is közelebb került hozzánk. Most már nem kívülről szól hozzánk, hanem bennünk beszélget velünk. A bibliaolvasás egyik alapszabálya az, hogy különbséget kell tennünk „dolog” és a róla alkotott „elképzelés” között. Jelen esetben a „dolog” lényege az, hogy az addig e földön emberi testben járó Jézus

kilépett a tér és az idő szűkös korlátai közül és a Szentlélek erejével munkálkodó mennyi valósággá lett. Mindenütt és mindenkor átélhető az ő jelenléte, szeretete, segítősége, gyógyító hatalma. Ide kell tisztulnia a gondolkodásunknak és hitünknek a középkori festők „mennybemenetel” című elképzeléseitől és képeitől. Úgy ment el, hogy most sokkal közelebb kerülhet hozzánk.

A Szarvasi és a Békésszentandrási Református Egyházközség 1997. május 25-én 17.00 órakor megemlékezést tart a felvidéki kitelepítések 50. évfordulója alkalmából a szarvasi református imaházban (Vasút u. 86.). A megemlékezésen SZABÓ ENDRE a békési egyházmegye esperese szolgál.

Szeretettel várunk mindenkit telekezeti hovatartozásra függetlenül, akit szülőföldje elhagyására kényszerítettek.

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉS

1997. április 11-én Vasadi Lajos és Molnár Emília szülőknek Rózsa, 1997. április 17-én Gáspár Péter és Ihász Noémi szülőknek Mirella Mónika utónevű gyermeke született.

HÁZASSÁGKÖTÉS

1997. február 15-én Kiss Dániel és Bolyán Erika, 1997. április 12-én Benesik János és Musza Edit, 1997. május 3-án Gombkötő Ákos és Barna Anna, Pintér Tibor és Magyar Gabriella kötött házasságot.

HALÁLOZÁS

A Katolikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottaink Sinka András 76 éves, elhunyt április 23.

Halász Andrásné Suda Rozália 79 éves, elhunyt április 23.

Ficzere Ferencné Lászlófi Mária 85 éves, elhunyt április 26.

Egri György 84 éves, elhunyt április 28.

Csjáki Márton 76 éves, elhunyt április 29.

Lengyel Ferencné Varga Margit 74 éves, elhunyt április 30.

Tóth Pálné Bordács Julianna 91 éves, elhunyt május 1.

Varczába Józsefné Csépai Magdolna 61 éves, elhunyt május 8.

Egri Imre 72 éves, elhunyt május 10.

A Református Egyház szertartása szerint eltemetett halottaink:

Tasler Ilona 82 éves, elhunyt április 15.

Kertész Lajosné Tasler Mária 85 éves, elhunyt április 25.

Demlyén Jánosné Erdei Irén 52 éves, elhunyt május 1.

Dorogi Antalné Komárom Eszter 60 éves, elhunyt május 5.

„Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg, mostantól fogva. Bizony, ezt mondja a Lélek, mert megnyugszanak fáradozásaiktól, mert cselekedeteik követik őket.” (Jelenések 14,13)

NYUGODJNAK BÉKÉBEN!

A békésszentandrási Zalka Máté Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet Igazgatósága értesíti tagjait és kívülálló üzletrész-tulajdonosait, hogy 1997. május 29-én (csütörtök) 10 órakor közgyűlést tart.

A közgyűlés helye:
Békésszentandrás, István k. u. 16. sz.
Művelődési Ház.

Napirendi pontok:

1. Az Igazgatóság beszámolója, az 1996. évi zárszámadás, valamint az 1997. évi terv előterjesztése.
2. A Felügyelőbizottság beszámolója az 1996. évi tevékenységről és a mérlegbeszámoló felülvizsgálatáról.
3. Bejelentések.

Határozatképtelenség esetén a megismételt közgyűlésre azonos helyszínen és azonos napirenddel 1997. május 29-én 10.30 órakor kerül sor, mely a megjelentek, számtól függetlenül határozatképes.

A szövetkezet Igazgatósága

Gidai Erzsébet

Gazdasági túlélésünk esélyei és az adósság ára

IX. rész

Fejlődésük tehát nem elsősorban a saját erőfeszítéseikre vezethető vissza, hanem azokra a nemzetközi segítségekre, amelyek az adott támaszpontok létesítésével függtek össze. Ezeknek az országoknak a fejlett országok tömörülésébe való becsatlakoztatása sokkal kevesebbe került a NATO-nak, mintha ezekben az országokban a politikai konfliktusok elleni védekezésre kellett volna berendezkedniük.

Ha a magyarországi felemelkedés és a gazdasági fejlődés hátterét vizsgáljuk, akkor azt kell megállapítanunk, hogy hazánk természeti kincsekben szegény. Fekvésénél fogva kiemelkedő komparatív előnyökkel sem rendelkezik. Politikai státuszánál fogva (mint például Svájc vagy Svédország) a speciális külföldi tőkét sem vonzza. Fejlődésében tehát alapvetően a szürke állomány növelésére, a felsőoktatás és a kutatás magas szintű fejlesztéséből adódó profitszerzésre támaszkodhat.

Magyarország a II. világháborút megelőzően a hírneves egyetemeken végzett hallgatóinak kibocsátásával előkelő helyet foglalt el a világ, illetve Európa szellemi életében. Akár a Magyarországról elszármazott Nobel-díjasokat, akár a világban szétszórta jeles kutatókat tekintjük, egyértelműen bizonyítják, hogy a magyar felsőoktatás és a magyar kutatás igen magas szintet ért el. Világszínvonalat értek el, sőt teremtetek a szellemi termékeink, amit a magyar oktatás alapozott meg. A kibocsátott „kiművelt emberfők” idehaza és a világ bármely területén megállták a helyüket. A II. világháború előtti oktatási koncepció tehát a világpiac keresletéhez alkalmazkodva bocsátotta ki a „termékeit”. Jelenleg a világ nagy egyetemén több magyar származású professzor tanít, mint idehaza. A II. világháború után a kettéosztott világ erősen megváltoztatta ezt a tradíciót. A háború után kialakult politikai tömörülésben, a keleti blokkban Magyarország a szellemi színvonalát tekintve – éppen az előbbieken elmondottak alapján – előkelő helyet foglalt el. A szocialista világhoz csatlakozás azonban azt is jelentette, hogy a felsőoktatási képzésre és a kutatás fejlesztésére a ko-

rábban sokkal fejlettebb világ igényei nem hatottak inspirálóan, sőt visszafelé tendenciát indítottak el. A volt Szovjetunió és a hozzá tartozó keleti tömb más típusú igényt támasztott a gazdaság fejlesztésében, mint amihez a korábbi magyar képzési rendszer igazodott. Ebben a térségben elsősorban a minimális megélhetés életfeltételeinek a megteremtése volt az alapvető cél, amihez az erős politikai nyomással megteremtett katonai fejlesztés párosult.

A magyar oktatás fejlesztésében tehát nem a magyar sajátosságokhoz és a világpiaci igényeihez kapcsolódó szempontok érvényesültek, hanem a szovjet típusú oktatási rendszer átvételével a keleti blokk igényeihez kapcsolódó képzési formák honosodtak meg. Mivel ebben a konstrukcióban meghatározó szerepet játszott a politika, ez teljesen áthatotta a magyar felsőoktatás egész apparátusát is. Kitérő és világszerte elismert professzorok kerültek ki az egyetemekről és helyüket nem egyszer úgynevezett politikai komisszárok foglalták el, akiknek szakmai tudásuk még nyomokban sem érte el a korábbi tanári karét. A magyar felsőoktatásban tehát megindult egy „leépülési” folyamat.

A keleti tömb sajátosságaiból adódóan (elmaradott gazdasági fejlettség) alapvetően a tömegtermelés vált meghatározóvá és ez a szemlélet minden területen uralta a gazdálkodás és az intézményrendszerek kialakulását. Ilyen értelemben politikai indíttatásból az oktatásban is előtérbe került a tömeges képzés, amely megfelelő felkészültség hiányában képtelen volt a „minőségi” követelményeknek megfelelni, jöllehet kedvező hatásaként, rövid időn belül felszámolták a meglévő analfabétizmust Magyarországon. Az ötvenes évek közepétől szinte az egész ország tanulni kezdett. Ez kedvező folyamat volt, a baj azonban ott keresendő, hogy elsődleges céljai között szerepelt a „politikai agymosás” is, amivel az új rendszer igyekezett a hatalmat eszmeileg is elfogadhatóvá tenni.

A tömeges képzésnek olyan mellékterméke is volt, amely a tehetséges fiatalok továbbtanulását és egyéni képzését az

oktatás területén a színvonal helyreállítását is megpróbálta elindítani. A nemzetközi kitekintés során egyre inkább nyilvánvalóvá vált, hogy a magyar oktatási rendszer ugyanúgy, mint ahogyan a gazdaság, nem jó irányba halad, nem a világpiaci igényekhez kapcsolódóan fejlődik. Ebben az időben alakult ki a tudományos fokozatok rendszere, amely szintén a szovjet mintát utánozta.

Az ötvenes és a hatvanas évek gazdasági fejlődése köztudottan nem a magyar sajátosságoknak megfelelően alakult, hanem politikai és katonai célokat szolgáló nagy tömbbe való integrálódásnak egy szeletévé vált. A munkaerő képzése is ennek megfelelően deformálódott és eltért azoktól a sajátosságoktól, amelyek a magyar viszonyokra és a hagyományokra épültek. Olyan specializációs folyamat indult el felsőoktatásunkban, amelyre a magyarországi piac felvevőképesége kilátástalan volt. A műszaki képzésben az egyes részproblémáknak olyan kis szeletét alakították ki, hogy az itt végzett hallgatók csak egy nagyobb tömb együttműködése esetén számíthattak arra, hogy valaha munkahelyet is találjanak. A korábban három szakos műegyetem legalább 15-20 fakultássá bővült, amelyen belül az egyes szakoknál, mint például a kohászat, még további specializációk alakultak ki, amelyekre Magyarországon nem volt igény. Ilyen részfeladatokra az egész keleti táboron belül is kisszámú specialistára volt szükség. Ebből következően egyre inkább a technikai igényeknek megfelelő szintű képzés alakult ki a valódi egyetemi képzés helyett, amivel nemegyszer technikai szintre degradálódott a felsőoktatás.

Az úgynevezett tömegképzés fellendülése a hatvanas évek végén megállt és azóta a magyar felsőoktatásban egyfajta stagnálás tapasztalható, az ezer lakosra jutó egyetemi és főiskolai hallgatók létszáma azóta érdemben nem változott. A stagnáló képzés mellett ki kell emelni azt is, hogy a képzés struktúrájában sem történt lényeges változás annak ellenére, hogy Magyarországon időközben a rendszerváltozással és a világpiac felé történő korábbi nyitással

kapcsolatban olyan igények jelentkeztek, amire a felsőoktatásnak mindenképpen reagálni kellett volna. Hogy ez mégis elmaradt, ez alapvetően azzal magyarázható, hogy az úgynevezett államszocialista rendszer idején kialakult egyetemi oktatói gárda világpiaci versenyképessége rosszabb, mint ami a II. világháború előtt volt. Ez tehát kifejezett ellenérdekeltséget jelent a tekintetben, hogy a magyar felsőoktatás a gazdaság, illetve a világpiaci igényekhez alkalmazkodjon szervezeti rendszerét, képzési színvonalát és az egész képzési rendszert illetően. Nem véletlen, hogy számos fiatal diplomás tehetség hagyta itt az országot ezek miatt a nagyon beszűkült korlátok miatt.

Miközben nálunk a 70-es évek elejétől stagnál az egyetemi hallgatók létszáma és jelentős struktúrávaltozás sem történt a hallgatói létszám területén, ez idő alatt azok az országok, amelyekkel korábban – legalábbis a statisztikai mutatókat figyelembe véve – közel azonos szinten voltunk, olyan rohamos fejlesztésbe kezdtek, hogy ma már a magyarországihoz képest óriási előnyre tettek szert. Itt elsősorban Hollandiára, Finnországra, Dániára, Belgiumra, Németországra, Svédországra utalunk, de megemlíthetjük az angol, a svájci, a görög és más olyan kelet-európai országok példáit is, akikkel valaha együtt haladtunk és ma pedig Romániát kivéve, megelőzték bennünket.

Az a koncepció tehát, hogy a magyar felsőoktatás hogyan kapcsolódik a gazdasági fejlesztési igényekhez, csak rossz minősítéssel fogalmazható meg. Ez alapvetően két dologgal magyarázható. Sem a gazdaság fejlesztésre, sem az oktatásnak a gazdasághoz való illeszkedésére nincsenek hosszú távú stratégiai koncepciók. Mindkettő arra vezethető vissza, hogy az ilyen típusú stratégiák kidolgozása és végrehajtása alapvetően több választási ciklust átfogó időtávot jelent és ezeknek az eredménye csak esetleg két-három választási ciklus után érzékelhető. A mai politikai hatalom ebben nem érdekelt és nem is várható jelentős előbbre lépés addig, amíg a napi politikai érdekeken felülemelkedő koncepció nem születik.

(folytatjuk)

Helytörténeti emlékeink

Körök és egyesületek IX.

(A Szent-Andrási Munkások egylete)

Mikor alakult a szentandrási munkáskör?

A kérdést azért teszem fel, mert alakulására vonatkozóan több időpont vetődik fel.

Az 1949-ben feloszlott egyesületekről fennmaradt kimutató, az alakulás évét 1869. évre, még Gázso F. Imre 1947-ben megkezdett községtörténetében 1877-re teszi ezt.

A Békés megyei Levéltárban található - az egyetlen hiteles forrás - az 1880. április 18-án keletkezett alapszabály, melyet a m. kir. belügyminisztérium is még az év június 14-én jóváhagyott. Nem kétséges, hogy a három évszámából az 1880. évet kell alakulás évének tekinteni, még akkor is, ha az egyesület előbb alakult ugyan, de alapszabályát csak később hagyta jóvá.

Sajnos, erről az egyesületről is elmondható, hogy az említett alapszabályán kívül, más irata nem maradt fenn, sem a községben, sem a megyei levéltárban.

A továbbiakban az alapszabály első négy pontját szeretném ismertetni, s ezáltal vizsgálat tárgyává tenni.

„1. Az egyesület elnevezése: A Szent-Andrási Munkások egylete.

2. Az egyesület célja: A Szent-András községben lakó józan életű, becsületes munkásokat együvé hozni, egymásnak a munkaszerzést megkönnyíteni, hasznos olvasás és esetleg felolvasások által a tagok értelmét fejleszteni; tagoktól megkívánt józan, becsületes és munkás magaviseletet, úgy nemesírányú oktatás által az erkölcsiséget emelni, nemesíteni. Az elhagyott szerencsétlen tagokon és esetleg családtagjain telhetőleg segíteni, vagy legalább erkölcsös támogatásban részesíteni; a törvénytiszteletet emelni, mindenek felett békés, becsületes magyar munkásokat nevelni.

3. Eszközök a cél elérésére: Könyvek, folyóiratok, hírlapok, felolvasások és illedelmes

társalgás; a szellemi és a tagok által befizetendő tagdíjak, pártoló tagok díjai, büntetéspénzek, egyéb adományok és jövedelmek az anyagi célok elérésére.

4. A tagokról: Az egyesületnek rendes, pártoló és tiszteletbeli tagjai lehetnek, és pedig:

a) rendes tagok csak józan, fedhetetlen életű és szorgalmas szent. andrási munkások lehetnek;

b) pártoló tagok a község vagyonszerű munkás és nem kézimunkás polgárai, kik 1 forint évi pártoló tagdíjat fizetnek;

c) tiszteletbeli tag nemzetiség és valláskülönbség nélkül, ki magának a becsületes munka és ezen egyesület körül érdemeket szerzett, s az egyesület közgyűlése által tiszteletbeli tagul megválasztatik.”

Még az alapszabály 15. pontját is érdemes megismerni, amely az egyesület megszűnéséről, illetve feloszlásáról intézkedik:

„15. Az egyesület feloszlik: ha 10 tagnál kevesebb tagja lenne, vagy ha a közgyűlés egyhangúlag a feloszlást mondja ki határozatában.

Az egyesület feloszlása esetén vagyona egy 3 tagú rendkívüli bizottság és a községi előjáróság közreműködése mellett határozandó és értékesítendő és a befolyt összeg a napszámos gyermekek oktatására lesz fordítandó.”

Mivel 1894. május 24-i keltezéssel új alapszabályt készítettek és csak a fenti pontot változtatták meg, ezt is ismerjük.

Tehát a 15-ös pont az alábbiak szerint módosult:

„14. Az egyesület feloszlik: ha 10 rom. kath. tagnál kevesebb lenne, vagy ha a közgyűlés egyhangúlag a feloszlást mondja ki határozatában. Az egyesület feloszlása esetén vagyona egy 3 tagú rendkívüli bizottság és a rom. kath. hitközség előjárósága közreműködése mellett határozandó, értékesítendő és a befolyó

összeg kamatai rom. kath. iskolai célra, esetleg szegény elaggott vagyontalan rom. kath. munkások, vagy özvegyek segélyezésére lesz köteles fordítani. A feloszlása esetén vagyonának hová fordítása tárgyában hozott közgyűlési határozat a nagyméltóságú m. kir. belügyminisztériumhoz jóváhagyásra felterjesztendő lesz.”

Az egyesület székházáról: Mindenki előtt ismert a hajdani munkáskör székháza a Széchenyi utcában, amely kevés átalakítással jelenleg is fennáll. A létesítéssel kapcsolatban nincs írásos feljegyzés, de minden bizonnyal az alakulás után vásárolták meg. Náddal fedett paraszti ház volt, amelyet később átalakították: egy nagyteremre, valamint egy szolgálati lakásra bővítették. Idősebb emberek elbeszéléséből tudjuk, hogy a 20-as, 30-as években az egészet újra építették. Vályogot a tagok verték ki, majd az építési anyaggal együtt lovasfogatokkal szállították helyszínre. Ezt követően „kalákában” felépítették.

A székházról elmondható még, hogy az 1970-es években bővítették, ekkor kapta mai alakját. Az egyesület megszűnése után, elsőnek a DÉFOSZ kapta meg, később a Szabadságharcos Szövetség.

Rövid ideig volt nyugdíjasok székháza is, majd MHSZ Klub, végül községi könyvtár. Jelenleg üresen áll.

Az egyesület vezetősége: A munkáskör alakulását 1880-ra tettük.

Erről az első alapszabály tanúskodik, melyet elnökként: Mácsár Károly, könyvtárosként Paraszt Mátyás írt alá. További vezetők (pénztáros, gondnok, könyvtáros valamint választmányi tagok stb.) ebből az időből nem ismertek. Arról sincs tudomásunk, hogy az említett két vezető meddig irányította az egyesületet.

1894. május 24-én új alapszabály készült, melyet a belügyminisztérium jóvá is hagyott. Ezt az alapszabályt - mint elnök - Majoros Ferenc látta el kézjeggyel. Mit tudunk a munkáskör második elnökéről? 1882-től volt tanító Szent-Andráson. 1902-ig működött itt, valószínűleg eddig volt az egyesület elnöke is. Nyugdíjas-ként a Prohászka utcában lakott családjával együtt. 1926-ban halt meg és a rom. kath. temetőben temették el.

Sajnos 1902-től nem tudtuk kideríteni, ki irányította a kör munkáját 1938-ig. Ebben az évben lett a község főjegyzője: Bagi István. Ekkor őt választották az egyesület elnökévé. Bagi István 1944-ig volt főjegyző Békésszent-Andráson, ekkor eltávozott. Ugyanaddig volt a munkáskör elnöke is. Nincs tudomásunk, hogy 1944. után, vagyis az egyesületek feloszlásáig választottak-e elnököket, vagy egy megbízott látta el ezt a tisztelet. Többen úgy vélik, hogy ekkor Lázár Imre kezében összpontosult az irányítás, aki több évtizeden át volt pénztáros és gondnoka a munkáskörnek. Természetesen nem egy személyes irányítása volt az egyesületnek, hanem választmányi tagokkal együtt látták el a feladatokat. Több idős ember emlékezik még a harmincas évekre és arra, hogy abban az időben kik voltak a választmány tagjai. Tizenegy munkás embert tudtak megnevezni: id. Tóth László, Szarka József, Emődi Ferenc, Sinka Antal, id. Henzel Imre, Gonda József, Tomonyiczka József, id. Szabó Árpád, Szabó Imre, Köteles József, Csabai Lajos.

A munkáskör rövid történetének összeállításában segítségemre voltak: Fabó Jánosné, Vereb Mihályné, id. Laczkó György és Bontovics Imre, akiknek köszönettel tartozok.

Szabó Imre

Módosultak egyes szabályok és a határidős munkáltatói kötelezettségek

1. A „foglalkozású” egyéni vállalkozó (vagyis az, aki más címen biztosítási kötelezettség alá nem esik) 1997-ben - átmeneti szabályként - az e tevékenységből származó és a tárgyévét közvetlenül megelőző naptári évben elért személyi jövedelemadó alapját képező jövedelme, legfeljebb azonban havi 99.000 Ft (napi 3.300 Ft), de legalább a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimális bérnek (jelenleg havi 17.000 Ft-nak) megfelelő összeg után köteles 39%-os mértékű társadalombiztosítási járulékot fizetni. Ugyanez a jövedelem az alapja a 4%-os mértékű egészségbiztosítási és a 6%-os mértékű nyugdíjbiztosítási járuléknak.

(A novemberben meghozott parlamenti döntés kihirdetését követően az IPOSZ-nak a kormányzervekkel folytatott további tárgyalása annyiban volt eredményes, hogy a 39%-os mértékű társadalombiztosítási járulékalapnak lett felső jövedelemhatára. Az IPOSZ alkotmánybírósághoz beadott indítványának ez a része mára már okafogyottá vált.)

2. Az egyéni vállalkozók járulékfizetési kötelezettsége az egyidejűleg fennálló több biztosítási jogviszony esetében:

a.) Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg munkaviszony, illetve szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogviszony alapján biztosított és e jogviszonyában a munkaideje eléri a 36 órát, továbbá a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, egyéni vállalkozóként a megelőző naptári évben a vállalkozói tevékenységgel elért adóköteles jövedelem 1/12 része, legfeljebb azonban havi 99.000 Ft (napi 3.300 Ft) után, de legalább a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimális bér 50%-a után köteles a 39%-os mértékű társadalombiztosítási járulékot fizetni.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a minimális bér 50%-a alapján történő társadalombiztosítási járulékfizetést csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha az egyéni vállalkozásból származó, személyi jövedelemadó alapját képező, megelőző naptári évi adóköteles jövedelem egy hónapra eső összege a minimális bér (jelen-

leg havi 17.000 Ft) 50%-a (8.500 Ft) alatti, illetve ha a vállalkozás az előző naptári évben veszteséges volt. 8.501 Ft havi jövedelemtől a járulék már „számított”, vagyis alapja az szája alapját képező az egyéni vállalkozói tevékenységgel ténylegesen elért adóköteles jövedelem 1/12 része, legfeljebb azonban havi 99.000 Ft.

Ami a nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettséget illeti: az egyéni vállalkozó mindegyik jogviszonyában (egyéni vállalkozói tevékenység, munkaviszony, szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogviszony) a társadalombiztosítási járulék alapját képező jövedelem együttes figyelembevételével 6%-os mértékű nyugdíjjárulékot köteles fizetni, legfeljebb azonban napi 3.300 Ft naptári évre átszámított összege, 1.204.500 Ft után.

A munkaviszonyban, szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogviszonyban álló egyéni vállalkozói tevékenységet folytatónak saját magának kell figyelemmel kísérnie, hogy a naptári év folyamán a munkaviszonyában mennyi (holt tart), a nyugdíjjárulék-alapot képező kifizetés összege és az egyéni vállalkozóként befizetett nyugdíjjárulékának az alapja.

Ha az említett jogviszonyokban a járulékalap együttes összege a naptári év folyamán valamikor eléri az 1.204.500 Ft-ot, mindegyik biztosítási jogviszonyban le lehet állni a nyugdíjjárulék levonásával, illetve befizetésével. Ennek jogalapját azonban dokumentálni kell: a munkáltatótól (foglalkoztatótól) nyilatkozatot kell kérni arról, hogy mennyi az ott levont nyugdíjjárulék alapot képező jövedelme és meg kell szerezni az egészségbiztosítási pénztár igazolását az egyéni vállalkozóként befizetett nyugdíjjárulék-alapot képező jövedelme összegéről. A munkáltató az egészségbiztosítási pénztár nyilatkozata alapján szüntetheti be a további nyugdíjjáruléklevonást, az egészségbiztosítási pénztár pedig a munkáltatói nyilatkozat alapján az egyéni vállalkozó további nyugdíjjárulék terhelését.

A munkaviszonyban, illetve szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogviszonyban álló egyéni vállalkozó - ha e

A Z I P A R T E S

T á r s a d a l o m b i z t o s í

jogviszonyban legalább heti 36 órával foglalkoztatják -, illetve, ha az egyéni vállalkozó felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, egyéni vállalkozóként 4%-os mértékű egészségbiztosítási járulék fizetésére nem kötelezett. (Táppénzre, terhességi gyermekágyi segélyre egyéni vállalkozóként nem szerez jogosultságot.)

b.) Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg több biztosítással járó jogviszonyban áll (pl. munkaviszonyban, szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogviszonyban áll, egyéni vállalkozó segítő családtagja, természetes személy tagjának a társaságban rendszeresen munkavégző segítő családtagja), kivéve azt, aki öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesül - nem kell egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot fizetnie a tárgyév még hátralévő időtartamára, ha igazolja, hogy valamennyi jogviszonyból származó jövedelme együttesen elérte a jogszabályban meghatározott felső határt, vagyis az 1.204.500 Ft-ot.

c.) Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg legalább heti 36 órával foglalkoztatással munkaviszonyban, illetve szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogviszonyban áll és társas vállalkozás tagja is, járulékfizetési kötelezettsége az alábbiak szerint alakul:

Évente egyszer, december 31-ig, 1997-ben május 31-ig történő nyilatkozata alapján választhat, hogy az egyéni vállalkozásában, vagy a társas vállalkozás tagjaként kíván-e a legkisebb összegű (a minimális bér 50%-a után) járulékfizetés lehetőségével élni.

Amennyiben egyéni vállalkozóként kíván élni ezzel a lehetőséggel, úgy - ha foglalkoztatása a munkaviszonyban, illetve szövetkezet tagjaként eléri a heti 36 órát - 39%-os mértékű társadalombiztosítási járulékot és 6%-os mértékű nyugdíjjárulékot köteles fizetni. A járulék alapja az e tevékenységből származó és a tárgyévét közvetlenül

megelőző naptári évben elért személyi jövedelemadó alapját (átalányadó esetén az átalányadó alapját) képező jövedelem 1/12 része, de legfeljebb havi 99.000 Ft, de legalább a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimális bér 50%-a, azaz ebben az évben, február 1-jétől kezdődően 8.500 Ft.

Ebben az esetben nem az egyéni vállalkozót, hanem a munkáltatót (foglalkoztatót) terheli a havi 1.800 Ft egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség.

E példa esetében az egyéni vállalkozó mindegyik jogviszonyából származó, nyugdíjjárulék alapját képező jövedelme együttes összege figyelembevételével fizet nyugdíjjárulékot, legfeljebb évi 1.204.500 Ft után. Az egyéni vállalkozó mindaddig köteles nyugdíjjárulékot fizetni, illetve a társas vállalkozás a nyugdíjjárulék-alapot képező kiosztott jövedelemből a nyugdíjjárulékot levonni, ameddig az egyéni vállalkozó nem igazolja, hogy a nyugdíjjárulék-alapot képező juttatásai együttesen elérték az előbb említett évi összeghatárt, az 1.204.500 Ft-ot.

Tekintettel arra, hogy a példa esetében a biztosított legalább heti 36 órával munkaviszonyban áll, a társas vállalkozás személyesen közreműködő tagjaként egészségbiztosítási járulék fizetésére nem kötelezett.

A nyugdíjjárulék-alap együttes kezelésére az a.) pontban ismertettek az irányadók.

d.) A tevékenységet kezdő egyéni vállalkozó - a kiegészítő tevékenységet folytató minősülő kivételével - járulékfizetési kötelezettsége (vagyis a vállalkozói igazolvány átvételétől) napjától ez év december 31. napjáig havonta 39%-os társadalombiztosítási, 4%-os egészségbiztosítási és 6%-os mértékű nyugdíjjárulékot fizet a megelőző hónap első napján érvényes minimális bér teljes összege után. Ettől eltérő kivétel az egyidejűleg legalább heti 36 órában munkaviszonyban, illetve szövetkezet tagjaként munkaviszony jellegű jogvi-

T Ü L E T H Í R E I

t á s i t u d n i v a l ó k

szonyban álló egyéni vállalkozó, mely esetben a legkisebb járulékalap a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimális bér 50%-a. A tevékenység megkezdése évében fizetett járulék nem elég, hanem végleges összegű. c.) Az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozás személyesen közreműködő tagja is. Ez esetben két egymás mellé rendelt biztosítási jogviszonyról van szó; mint egyéni vállalkozó a megelőző évben elért, személyi jövedelemadó alapját képező jövedelme egy hónapra eső összege, de legalább a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimális bérnek megfelelő összeg után köteles havi 39%-os társadalombiztosítási és 4%-os egészségbiztosítási járulékot fizetni, a 6%-os mértékű nyugdíjjárulékot pedig mindaddig, amíg valamennyi jogviszonyból származó adóköteles jövedelme együttesen elérte a nyugdíjjárulék alapját képező jövedelmek évi együttes összegét, az 1.204.500 Ft-ot.

f.) Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg két társas vállalkozás tagja, a járulékfizetési kötelezettség szabálya azonos az előző pontban írtakkal, azzal a különbséggel, hogy a vállalkozó évente egyszer - minden év december 31-ig, 1997-ben május 31-ig - történő választása szerint csak az egyik tagsági viszonyában illeti meg a minimális bér 50%-a utáni társadalombiztosítási járulékfizetés; természetesen csak abban az esetben, ha a társas vállalkozás igazolja, hogy az egy naptári napra kiosztott havi jövedelem összege a minimális bér 50%-a, jelenleg havi 8.500 Ft alatti.

A biztosított ebben az esetben is valamennyi jogviszonyából származó adóköteles jövedelme évi együttes összege, legfeljebb azonban 1.204.50 Ft után köteles nyugdíjjárulékot fizetni.

g.) Ha a társas vállalkozóként biztosított több gazdasági társaság személyesen közreműködő tagja, a legkisebb összegű - minimális bér 50%-ának megfelelő járulékot - évente egy alkalommal, minden év december 31. napjáig, 1997-

ben május 31-ig - történő választása szerint egyszer kell figyelembe venni.

3. Az egyes társadalombiztosítási és szociális ellátásokról szóló törvények módosításáról rendelkező, 1997. március 20-án kihirdetett 1997. évi XVIII. törvény 8.§-a felhatalmazza a kormányt, hogy az alkalmilag foglalkoztatottak egyszerűsített társadalombiztosítási járulékvallását, bejelentési és befizetési rendszerét szabályozza és ennek keretében az alkalmilag foglalkoztatottak járulékfizetési kötelezettségének mértékét eltérően állapítsa meg.

(A kormány idevonatkozó végrehajtási rendeletét még nem hozta meg.)

4. A szakmunkástanulókkal kapcsolatos járulékfizetési és bejelentési kötelezettség szabályai (a társadalombiztosításról szóló 1996. évi LXXXVII. tv. valamint az 1997. évi XVIII. tv. 1997. január 1-jéig visszamenőleges hatállyal módosított rendelkezései, továbbá az ehhez kapcsolódó kormányrendeletek, véleményünk szerint - ellentmondásosnak tűnnek. Ezért a jogi helyzet tisztázása, az országosan egységes és helyes gyakorlat biztosítása érdekében jogszabály-magyarázatért az Országos Egészségbiztosítási Pénztárhoz fordultunk, kérve a fővárosi (megyei) egészségbiztosítási pénztárak tájékoztatását is. Az OEP jogszabálymagyarázatának birtokában - remélhetőleg rövid időn belül - lesz alkalmunk visszatérni a szakmunkástanulók biztosításának szabályaira.

5. Vegyes rendelkezések

a.) Az az egyéni vállalkozó, aki vállalkozói igazolványát 1996. november 16. után adta vissza, vállalkozói tevékenységének újbóli megkezdéséhez 1997. június 1-jéig a vállalkozói igazolványt illetékmentesen válthatja ki.

b.) A munkáltató a tárgyévét követő év január 1. napjáig, 1997-ben május 31. napjáig köteles igazolást adni a biztosított (segítő családtag, alkalmazott) részére a tárgyévben levont és befizetett egészségbiztosítási, illetve nyugdíjjárulék összegé-

ről és az annak alapját képező jövedelemről.

c.) A munkáltatónak a tárgyhónapot követő hónap 10-éig be kell jelentenie a területileg illetékes egészségbiztosítási pénztárhoz (kirendeltséghez) az általa foglalkoztatottak biztosítása szüneteltetésének időpontját és a biztosítás alapját képező jogviszony megszűnését.

(A biztosítás szünetel: a fizetés nélküli szabadság vagy a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés 30 napot meghaladó tartama alatt /ideértve a munkaviszony, a közszolgálati jogviszony, a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésekor a kötelező felmentés esetét/; szünetel továbbá a biztosítás akkor is, ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére illetmény, vagy távolléti díj fizetése nem történt; szünetel a biztosítás az előzetes letartóztatás és a szabadságvesztés tartama alatt.)

d.) Az egyéni vállalkozók az eltartott hozzátartozóikat a „Bejelentés a kizárólag egészségügyi szolgáltatásra jogosultakról” elnevezésű nyomtatványon kötelesek bejelenteni, melyhez csatolni kell az egyéni vállalkozó és nagykorú eltartott hozzátartozójának együttes írásbeli nyilatkozatát a közös háztartásban történő eltartás tényéről.

(A társadalombiztosítási törvény rendelkezése szerint nagykorú eltartott hozzátartozójának minősül: az a háztartásban élő közeli hozzátartozó /házastárs, egyeneságbeli rokon, örökbefogadott, mostoha és a nevelt gyermek, az örökbefogadott, mostoha és a nevelő szülő, valamint a testvér; az élettárs nem/, akinek a havi jövedelme naptári év első napján érvényes minimális bér összegét nem haladja meg.)

e.) Az egyéni vállalkozó az 1997. december 31-i állapotnak megfelelően köteles valamennyi egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyi adatait 1998. január 31. napjáig az előírt nyomtatványon bejelenteni a területileg illetékes egészségbiztosítási pénztárhoz (kirendeltséghez).

(Ebben az esetben halasztott határidőmódosítás történt; a korábbi rendelkezés szerint az 1997. április 30-i állapotnak megfelelően 1997. június 10-éig kellett volna a bejelentést megtenni.)

6. Az egészségügyi hozzájárulásról szóló törvény, illetve végrehajtási rendeletének mó-

dosítása folytán nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetni

* annak, aki után magasabb összegű családi pótlékot, házastársi pótlékot, házastárs utáni jövedelem pótlékot folyósítanak;

* arra az időtartamra, amely alatt a foglalkoztatott táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermek gondozási díjban részesül vagy keresőképtelen, illetve 30 napot meghaladó fizetés nélküli szabadságon van.

A kapott tájékoztatás szerint a fővárosi (megyei) egészségbiztosítási pénztárak (kirendeltségek) minden egyes egyéni vállalkozóhoz nyilatkozat-nyomtatványt juttatnak el. Ennek kitöltése és az egészségbiztosítási pénztárhoz való visszaküldése útján az egyéni vállalkozó arról nyilatkozik, hogy milyen biztosítási jogviszony (jogviszonyokkal) rendelkezik. A nyilatkozathoz részletes tájékoztatást mellékelnek. A nyilatkozatot az annak kézhezvételétől számított 30 napon belül kitöltve vissza kell juttatni az illetékes egészségbiztosítási pénztárhoz (kirendeltséghez). Ennek megtartása - több szempontból - az egyéni vállalkozó érdeke. Elmaradása mulasztási bírság kiszabását vonhatja maga után. A vonatkozó és kapcsolódó jogszabályok: a társadalombiztosításról szóló törvény 1975. II. törvény módosításáról rendelkező 1996. évi LXXXVII. törvény; az egyes társadalombiztosítási és szociális ellátásokról szóló törvények módosításáról rendelkező 1997. évi XVIII. tv.; a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. sz. törvény végrehajtásáról rendelkező 89/1990. (V.1.) MT sz. rendelet módosításáról rendelkező 203/1996. (XII.23.) Korm. sz. rendelet; végül a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény és az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1996. évi LXXXVIII. törvény végrehajtásáról rendelkező egyes kormányrendeletekről szóló 70/1997. (IV.18.) Korm. sz. rendelet. A szóban forgó jogszabályok megtalálhatók a Magyar Közlöny 1996. évi november 16-i 99. számában; az 1996. évi december 23-i 117. számában; az 1997. évi március 28-i 28. számában; 1997. évi április 18-i 33. számában.

A GAZDAJEGYZŐ HÍREI

Módosították az egészségügyi hozzájárulásról szóló törvényt

Az Országgyűlés visszamenőleges hatállyal 1997. január 1-jétől módosította az egészségügyi hozzájárulásról szóló törvényt. A korábbi rendelkezésekhez képest a változás mit jelent a magánszemélyeknek, akik egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezettek?

Bővült azoknak a köre, akik nem kötelesek egészségügyi hozzájárulást fizetni, így nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetnie annak sem,

* aki után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak,

* nyugellátásban részesülő házastársa, ha reá tekintettel házastársi pótlékot folyósítanak,

* nyugdíjas házastársa, aki után utáni jövedelem-pótlékot folyósítanak,

* aki után a rendszeres szociális járadékban részesülő növeledést kap.

Nem kell egészségügyi hozzájárulást fizetni annak az eltartott hozzátartozónak sem, akinek az eltartója

* munkanélküliek jövedelem-pótló támogatásában,

* gyermekgondozási segélyben,

* rendszeres szociális segélyben,

* ápolási díjban,

* gyermeknevelési támogatásban részesül.

Fenti személyeknél a szociális rászorultságot vizsgálni nem kell. A korábbi szabályozásban sérelmezték, hogy aki eltartott hozzátartozóként egészségügyi szolgáltatásra jogosultságot szerzett, hiába volt szociálisan rászorult, nem lehetett részére kiállítani az egészségügyi szolgáltatásra jogosító igazolványt, és így nem mentesülhetett az egészségügyi hozzájárulás fizetése alól.

Ezt a sérelmet orvosolják, amikor a törvény lehetőséget ad arra, hogy ez eltartott hozzátartozót szociális rászorultsága esetén a helyi települési önkormányzat elássa egészségügyi szolgáltatásra jogosító igazolvánnyal, s míg ezzel az igazolvánnyal rendelkezik, mentesül a hozzájárulás fizetés alól. A mezőgazdasági vállalkozásokra vonatkozó kedvezmények az egészségügyi hozzájárulás fizetésében.

A mezőgazdasági, erdőgazdálkodási halászati és vadászati ágazatba tartozó foglalkoztató, amennyiben árbevételének több mint felét e tevékenységekből realizálta 1995. évben, az egészségügyi hozzájárulás bevallására, és befizetésére

1997. évben november 30-ig kap lehetőséget. Azonban a tevékenységre, és az árbevétel eredetére vonatkozó adatokat az illetékes egészségbiztosítási pénztárnál be kell jelentenie, csak ebben az esetben részesülhet e kedvezményben.

Van-e valamilyen kedvezmény e téren az őstermelőknek?

Igen, a törvénymódosítás az ő esetükben lehetőséget ad arra, hogy amennyiben egészségbiztosítási járulék és egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezettek 1997. évben november 30-ig tegyenek eleget a bevételei és befizetési kötelezettségnek. Azonban ezt a tényt be kell jelenteni az Egészségbiztosítási Pénztárhoz, illetve a Kirendeltséghez, és az őstermelői igazolványt be kell mutatni.

Mi a teendője annak, aki már bejelentkezett egészségügyi hozzájárulás fizetés miatt a pénztárhoz, de az új rendelkezés alapján nem kell fizetnie. Az egészségügyi hozzájárulás fizetés önbevallásra épül. A bejelentkezéskor kötelezettséget vállalt minden magánszemély arra, hogy bármilyen változás következik be, ami a fizetési

kötelezettséget érinti, azt 8 napon belül bejelenti. Nos, ha az új szabályozás szerint fizetési kötelezettség már nem áll fenn, akkor a kapott törzsszáma és a TAJ-száma hivatkozással írásban be kell jelenteni, hogy nincsen fizetési kötelezettsége. Mivel a törvénymódosítás visszamenőleges hatállyal 1997. január 1-jétől lépett életbe, amit a most elfogadott törvény feltételeivel már január 1-jén is rendelkezett, az visszamenőlegesen is mentesül az egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség alól.

Mi a teendője azoknak, akik tanácsstalanok voltak a törvénymódosításra vártak, és még nem tettek eleget bejelentési kötelezettségüknek?

Erről külön rendelkezik a most elfogadásra került törvény. Azok a magánszemélyek, akik egészségbiztosítási járulék és/vagy egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezettek 1997. május 31-ig bevallási és befizetési kötelezettségüknek pótlék és bírságmentesen tehetnek eleget.

Opauszki Éva

Megyei Egészségbiztosítási Pénztár Járulék- és Folyószámla osztályvezető

AZ IPARTESTÜLET HÍREI

A gyermekgondozási segélyre való jogosultságról

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár - a Népjóléti Minisztérium állásfoglalása alapján - a múlt év novemberében arról tájékoztatta a megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztárakat, kirendeltségeket, hogy amennyiben a gyermekgondozási segélyt igénylő egyéni vállalkozó szülő nő vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik, a terhességi gyermekágyi segélyezési időszak lejártától - az előírt feltételek megléte esetén is - csak akkor lehet a gyermekgondozási segély iránti igényt teljesíteni, ha kereső foglalkozását nem folytatja, a vállalkozói igazolványát visszahagyja; a gyermek másfél éves korá után a vállalkozói engedély

kiváltására ismét lehetőség nyílik, ha munkaideje a napi 4 órát nem haladja meg és a munkavégzés az otthonában történik. Az IPOSZ vezetősztintű tárgyalásokat folytat az érintett szaktárcákkal olyan megoldás érdekében, amely az iparjog-sítványról, egyéni vállalkozói igazolványról való lemondás nélkül is biztosítaná - az előírt feltételek megléte esetén - az egyéni vállalkozó szülő nő számára a GYES igénybevétele-nek lehetőségét.

Az érintett szaktárcák által kialakított végleges álláspontból - annak megismerését követően - tájékoztatást adunk.

Vállalkozók figyelem!

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata értesíti a tisztelt adózókat, hogy az előző évi iparüzési adó bevallásának határideje: 1997. május 31. Kérjük a határidő pontos betartását!

Az APEH által közzétett üzemanyagár helyett alkalmazható árak

Az Alkotmánybíróság határozata szerint április 1-jétől megszűnik az APEH azon felhatalmazása, hogy a Magyar Közlönyben közzétegye a gépjárművek költségelszámolásához és az üzemanyag többlet-fogyasztás miatti természetbeni juttatás megállapításához alkalmazandó üzemanyagárakat. A személyi jövedelemadóban az üzemanyag-felhasználást a normarendelet (60/1992. Kormányrendelet) alapján kell számolni. (Az üzemanyag-megtakarításra tekintettel kifizetett összeg

meghatározásánál, a gépjármű üzemanyag többlet-fogyasztás miatti természetbeni juttatásnál, a saját gépjármű hivatali, üzleti használatánál.) A tör-

vénymódosítás szerint április 1-jétől a személyi jövedelemadóban üzemanyag költséget a kiállított számlák alapján kiszámított átlaggárral vagy a törvényben meghatározott fix árral kell meghatározni. Az átlagár az útnyilvántartás szerinti időszakban, illetőleg a gépjármű-használat időszakában keletkezett számlá(k)ban feltüntetett üzemanyag ellenértékének és az üzemanyag-mennyiségnek a hányadosa. A számlát a gépjármű forgalmi rendszáma és a kifizető, illetőleg magánszemély nevére kell kiállítani. Választható a törvényben közölt fix árak alkalmazása is, amely szerint az 1997. évben literenként 151 forint benzínár és 132 forint gázolajár vehető figyelembe.

K É P V I S E L Ő I H Í R E K

Szöllősi Istvánné körzetünk országgyűlési képviselője és Földesi Zoltán MSZP listás országgyűlési képviselő a Parlamentben végzett feladataikon túl az alábbi rendezvényeken vettek részt:

Március 13-án Gyomaendrődön a Képviselő-testület ülésén, ahol beiktatták hivatalába dr. Dávid Imrét, a város új polgármesterét.

Földesi Zoltán képviselő úr **március 14-én** részt vett a Mezőhegyesen megrendezett ünnepi Megyei gyűlésen, **március 15-én** pedig a békésszentandrási és szarvasi megemlékezéseken.

Képviselőink is résztvettek a társönkormányzatok, a Megyei Közgyűlés vezetőivel együtt a békésszentandrási gázátadó ünnepségen, ahol hivatalosan is átadták a lakosságnak a decemberben már beüzemelt gázvezetékét, és

jelképesen fellobbanhatott a gázfáklya.

Szintén e napon a képviselő úr résztvett az MSZP szarvasi önkormányzati képviselőivel közösen dr. Bagi László és Almási István együttes lakossági fórumán.

Március 27-én a Megyei Földművelésügyi Hivatal vezetői adtak tájékoztatást a megye országgyűlési képviselőinek az agrárgazdaság megyei helyzetéről, terveiről, gondjairól.

Földesi képviselő úr **március 28-án** jelen volt a Megyei Közgyűlés ülésén.

A képviselő úr meghívására **április 2-3-án** a megyében járt dr. Lusztig Péter országgyűlési képviselő, a Parlament Önkormányzati és Rendészeti Bizottsága, Rendészeti Albizottsága elnöke.

Lusztig és Földesi képviselő urak a Rendőrségi törvény, a Szolgálati törvény, a most az

Országgyűlés asztalán lévő Határőrségről szóló törvény tervezetéről tájékoztattak, illetve a megye közbiztonsági helyzetéről tájékoztottak Szarvason, Gyulán, a Megyei Főkapitányságon és az Orosházi Határőrigazgatóságon.

Április 10-én Földesi Zoltán országgyűlési képviselő is részt vett azon a lucerna-mentesítési szakmai konferencián, amit a dr. Tóth Sándorné vezette MEDICAGO BT. szervezett, az OMFB és a Cyanamid Hungaria Kft. támogatásával.

Április 11-13. között Földesi képviselő úr a parlamenti munkacsoportjával Balatonfüreden tárgyalt Kiss Péter munkaügyi miniszterrel, Sándor Lászlóval, az MSZOSZ elnökével, Katona Bélával az MSZP alelnökével, az Országos Idegenforgalmi Hivatal elnökével és Szekeres Imrével az

MSZP országgyűlési képviselőcsoportja vezetőjével.

Az Országgyűlés az elmúlt napokban a Környezetvédelmi Bizottság előterjesztésében elfogadta azt az Országgyűlési Határozatot, melyet Szöllősi Istvánné kezdeményezett a Körös-holtágak helyzetének rendezésére.

Sajnálatos, hogy a térség illetékes vezetői továbbra sem igénylik képviselőink részvételét a Körössel kapcsolatos tárgyalásokon, a tervezett Európa Nap kistérségi összefogással tervezett programja, illetve a Körös-szögi Kistérségi területfejlesztési Tanács munkájában.

Szöllősi Istvánné képviselő asszony a napokban 10 napos hivatalos úton lesz, így vele május 1-jétől találkozhatnak újra.

Szarvas, 1997. április 14.

Képviselő Iroda

GÁZSZERELÉS RÉSZLETFIZETÉSI KEDVEZMÉNNYEL

VÁLLALUNK:

Gáz-központifűtés szerelést teljes anyagbiztosítással,
TERVEZÉST
BEÜZEMELÉST

Gázkészülékek garanciális és garancián túli javítását

Mozgáskorlátozottai támogatáshoz szükséges dokumentációt tervezési mellékletként ingyenesen biztosítjuk.

ÉRDEKLŐDNI:

Békésszentandrás, Polgármesteri Hivatal, Tóth András építési főelőadó, telefon: 66/313-344

Vegyesipari Szolgáltató Szövetkezet

Békéscsaba, Szerdahelyi u. 2/a. Telefon/fax: 66/321-988, 8.00-16.00 óráig

Elek, Batthyány u. 10/a. Telefon: 66/370-293 18.00-20.00 óráig

TOP VIDEO SHOP

Áprilisi sikerlista:

1. A szikla
2. Twister
3. A függetlenség napja
4. Végképp eltörölni
5. Mission impossible
6. X-akták 6.
7. Hetedik
8. Majomparádé
9. Az ördög háromszöge
10. Striptease
11. Felejthetetlen
12. Hármán párban

Májusi megjelenések:

- A bölcsek kövére (Eddie Murphy)
- A kalandor (Van Damme)
- Ha ölni kell (Sandra Bullock)
- Segítség, mumus! (Whoopy Goldberg)
- A csodabogár (John Travolta)

Júniusi előzetes:

- Láncreakció (Keanu Reeves)
- Jack (Robin Williams)
- Daylight (Stallone)
- Sárkányszív (Dennis Quaid)

Hetente legalább 10 premierfilm!

A legdrágább film továbbra is csak 150 Ft!

Békésszentandrás, Hunyadi u. JERIKO Bt.

EDDIE MURPHY

A BÖLCSEK kövére

Súlyos problémára
javany vigasz.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Képviselő-testületi ülés

A helyi önkormányzat képviselő-testülete április 28-án tartotta utolsó ülését. A tanácskozás igencsak hosszúvá nyúlt, mivel 13 napirendi pont adta a témát, melyek a következők voltak:

1. A Szociális és Népjóléti Bizottság beszámolója az átruházott hatáskörben végzett munkáról - az intézményi térítési díjak átvállalásáról szóló rendelet módosítása
2. Békésszentandrás külterület szabályozási (rendezési) tervének programja
3. Társadalmi Szervezetek támogatása
4. Szociális intézmény melegítőkonyha főzőkonyhává történő átszervezéséről
5. Víz- és csatorna díjak megállapításáról szóló rendelet-tervezet előterjesztése
6. Önkormányzati utak felújítása
7. Orvosi ügyelet finanszírozása
8. Művelődési Ház - Könyvtár intézmény vezetői pályázat kiírása
9. Védőnői pályázat kiírása
10. Gyógyszertári számítás-technikai eszközök értékesítése
11. T-ART Alapítvány támogatási kérelme
12. Piaci- és Vásári díjtételek módosítása
13. Bejelentések.

A felsoroltakon kívül még egy napirendi pontot tárgyaltak a képviselők zárt ülés keretében, a pénzügyi bizottság kérésére.

A lakosságot közvetlenül is érintő napirendi pontokban a következő döntések születtek.

Víz- és csatornadíjak

A döntés értelmében a következők szerint alakul a.) lakossági díjtétel: vízmérővel rendelkezők (ÁFÁ-val együtt)

vízhasználat után 98 Ft
víz- és csatornadíj 158 Ft
vízmérővel nem rendelkezők: vízhasználat után 135 Ft
víz- és csatornadíj 225 Ft
b.) Egyéb nem lakossági díjtétel: (ÁFÁ-val együtt)
vízhasználat után 135 Ft
víz- és csatornadíj 225 Ft
Az új díjak május 1-jétől érvényesek

Utak felújítása

A testület megbízta a polgármestert, hogy a zárt meghívásos pályázaton résztvevő cégek közül a Prominent Bt-vel kösse meg a szerződést elsősorban a következő utcák burkoltának javítására közel 2 MFt értékben.

Útjavítás alá vonandó utcák

Batthyány
Stefánia
Bethlen G.
Szt. László
Szt. András
Kisfaludy
Szt. Erzsébet
Kossuth
Rákóczi
Bajcsy-Zs.
Csokonai
Toldi

Kinizsi

Álmos

Szt. Imre

Piaci és vásári díjtételek

Állatok, állati termékek:

- Ló, csikó, szarvasmarha, szamárr, öszvér, bivaly, borjú 220 Ft/db

- Kecse, juh, gida, bárány, vasszartási malac, sertés 23 Ft/db

- Szárnyas baromfi:

napos 5 db-onként 4 Ft/5 db
egyéb 15 Ft/db

- Egyéb fel nem sorolt állatok 22 Ft/db

- Tojás 0,50 Ft/db

Tej- és tejtermékek:

- vaj, gomolya, túró, erős túró 11 Ft/kg

- tejföl, tej 5 Ft/liter

- száraz tézsa 10 Ft/kg

Zöldség, gyümölcs, ruhafélék, bazarárú 50 Ft/m²

Járművek

Gépjárművek, fogatos járművek után helyfoglalási díjat kell fizetni még akkor is, ha azokról árusítás nem történik.

A helyfoglalási díj a következő:

- motorkerékpár 20 Ft/db

- személygépkocsi, utánfutó 60 Ft/db

- tehergépkocsi 1 t felett 180 Ft/db

- fogatos járművek 60 Ft/db

- traktor 60 Ft/db

- pótkocsi 100 Ft/db

- kézikocsi, tolókocsi 30 Ft/db

Mázsálási díj:

minden megkezdett mázsa után 30 Ft

Autóvásár:

- tehergépkocsi, autóbusz 250 Ft/db

- személygépkocsi 200 Ft/db

- lakókocsi, sátras utánfutó 160 Ft/db

- traktor 200 Ft/db

- pótkocsi 140 Ft/db

- motorkerékpár 100 Ft/db

- kerékpár 50 Ft/db

- kerti traktor 60 Ft/db

Közterület helyfoglalás:

- Árusító és egyéb fülke által elfoglalt terület 140 Ft/m²/hó

- Építkezési munkákkal elfoglalt közterület, valamint építőanyag tárolás 30 Ft/m²/hó

- Alkalmi és mozgóárusok által elfoglalt terület 60 Ft/m²/hó

- Mutatványosok 90 Ft/m²/hó

- Gépjármű bérkocsi taxi áll. helye 130 Ft/év

- Teher- és különleges gépjárművek, valamint ezek vontatványának elhelyezése 30 Ft/m²/hó

- Öngálló hirdetőberendezés 60 Ft/m²/hó

- Vendéglátóipari előkert 100 Ft/m²/hó

- A közterületbe 10 cm-en túl benyúló üzlethomlokzat, kirkatszárny, üzleti védőtető (előtető) ernyőszerkezet, hirdetőberendezés, (fényreklám) cégcím tábla 50 Ft/m²/hó

- Egyéb fel nem sorolt közterület igénybevétele 100 Ft/m²/hó

E díjtételek 1997. május 1. napjától érvényesek.

-mi-

Ha névjegykártyára, szórólapra, levélpapírra, megcímzett borítékra, címkére, stb. van szüksége, keressen fel!

Szabó János, Széchenyi u. 17.

Szentendrasi Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Palotai Gabriella, Molnár Imre,

Fabó István, Sinka Csaba

Készült: SZARVASPRESS Bt.

Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

A gáz fűtőértéke 1997. április hónapban 33,9 MJ/m³ volt.

Felhívás

Békésszentandrás területén az ebek 1997. évi kötelező veszettség elleni oltása az alábbi helyeken és időpontban lesz:

1. 1997. május 30. (péntek) 16.00-19.00 óráig (Községháza udvara)

2. 1997. június 2. (hétfő) 8.00-9.00 óráig (Furugy Műv. Ház)

3. 1997. június 5. (csütörtök) 7.00-9.00 óráig (Mázsaház)

4. 1997. június 6. (péntek) 16.00-19.00 óráig (Községháza udvara, pótolás)

A veszettség elleni oltás valamennyi 3 hónapnál idősebb eb részére kötelező, az oltás elmaradása szabálysértésnek minősül.

Az oltás díja: 350 Ft/kutya, ami a helyszínen fizetendő.

Féregtelenítés a helyszínen rendelhető 100 Ft/kutya.

Dr. Hajzer Lajos

körzeti állatorvos

Kolohné Dr. Kulik Éva

jegyző

Nyílt levél községünk minden jóérzésű polgárához

Tisztelettel és szeretettel köszöntök minden kedves újság-olvasót.

A Nyugdíjasok Szociális és Kulturális Egyesületének Vezetősége nevében egy nagyon szép és nemes cél érdekében fogtam tollat: egy jó szórakozásra, kikapcsolódásra hívom és várom Önöket! Fogjunk össze egy jó cél érdekében!

Egyesületünk nagy barátja, jótevője, segítője **Bárányné Dallos Gizike** **nótaénekes, előadóművész** felajánlást tett egy jótékony nótáestrel, melynek teljes bevétele az Egyesületé lenne! Cél: bevinni a gázt a székházba, az István király 48. sz. alá. Jótékony nótáest a gázfűtésért. Ezt a jó kezdeményezést meg kell ragadnunk, élni kell a lehetőséggel.

A házban 3 egyesület működik:
1. Nyugdíjasok Szociális és Kulturális Egyesülete
2. Az Önkormányzat gondozóháza
3. Mozgáskorlátozottak helyi csoportja

Azt hiszem, hogy községünk minden polgára valamilyen módon kapcsolatban áll a házzal. Mivel idős és beteg emberekéről van szó, nem mindegy, hogyan van meg a jó meleg a házban. Azért fordulok mindenkihez, mert a fiatalok is lesznek idősek és azt, amit csinálunk, nemcsak magunknak szeretnénk csinálni, hanem azoknak is, akik utánunk jönnek! Olyan kevés kell az idős embereknek, hogy örülni tudjanak... Egy jó szó, egy mosoly... Akkor miért ne tegyük meg? A cél nagyon nemes. Társ-szervek, egyesületek is használják a házat, így tulajdonképpen ez a ház „mindenki háza”. A falu háza - lehet, hogy egyszer „Falu ház” is lesz. Azért írodik e levél mindenkihez, mert a fiatalok többet

tudnak tenni, mint az idős emberek. Várnánk szponzorok jelentkezését is. Mindent előre is köszönünk nagy tisztelettel.

A nótáest **július 20-án**, vasárnap 18 órakor lesz a Művelődési Házban. Az est védnöke: Sinka József polgármester úr, aki a megvalósítást is segíti. Rangos művész gárda segíti önzellenül célunk megvalósítását: **Bárányné Dallos Gizike, Karcagi Nagy Zoltán, Almási Klári, Figoli-bűvész, Csiki Pál, Szakali Pannika, Simon Ferenc, Takács Béla, Ferenczi Béla, Nagy Attila, Kovács Péter.** Belépődíj: 500 Ft. Kérjük, akik e nemes célt külön is szeretnék támogatni - akár pénzzel, akár tombolatárggyal - azok ezt az Egyesület székházában minden hétfőn 2-5-ig megtehetik. A támogatást előre is köszönjük, és mint Egyesületünk életében szokás, a rendezvény előtt felolvassuk, hogy kik járultak hozzá a rendezvény sikeres megtartásához.

Szeretnénk, ha ezen az estén mindannyian elfelejtenék minden bánatukat, problémájukat - erről az előbb felsorolt művészek és **Kállai János és cigányzenekara gondoskodik.**

Szerezünk magunknak egy szép, felejthetetlen estét! Bűfé, tombola vár minden kedves vendéget! Szeretnénk, ha kicsi falunk „apraja-nagyja” megmozdulna e nemes cél érdekében, hogy mindenki elmondhassa, hogy az én kicsi pénzem is benne van abban, hogy „gáztól lesz meleg télen a házban”.

Ezért hívom és várom Önöket nagy szeretettel és tisztelettel a „*Messze vagyok, idegenbe*” című nótáestre. Jegyek kaphatók az Egyesületben és a következő újságban megnevezett helyeken.

Demcsák Andrásné
az Egyesület elnöke

NINTEN-DÓZIS

Szervusz, tisztelt Olvasó! Lassan bekúszik (végre valahára) a nyár, jönnek a vakációk, van idő pihenni, játszani. A kölcsönzőbe a következő friss játékok kerültek a májusi terítékre (egy kis étvágycsináló a kikapcsolódáshoz):

DRAGONHEART: nemrég vetítették csak a sikeres Sárkányszív című mozifilmet a vásznon és máris itt az átírása Saturn gépre. A játék folyamán tökéletesen nyomon lehet követni a történetet, miszerint a régi Angliában kezdett fölcseperegni a velejéig gonosz Einnon herceg, de halálos sebet kap az egyik csatában és életét csak egy Draco nevű sárkány fele szíve mentheti meg. Naná, hogy ezrével indulnak el a kalandorok, hogy a herceg elé vazzessék a sárkányt. Mindeközben a mi hősrünk, Bowen, a herceg volt tanítómestere „hirtelen” sárkánygyűlölővé válik és el akarja pusztítani a sárkányt, mivel rájön a herceg mesterkedéseire. A játék egy olyan fantasy világban játszódik, ahol elég aktívan él a sárkányok és a Kerekasztal lovagjainak a legendája. A zene tökéletesen megfelelő az adott kornak, és nem is rossz a játszhatósága. Az ilyen játékok kedvelőinek valóságos csemegé!

A következő nyencség már ismertté válhatott a PC-seknek és most megjelent a PlayStation-ös változata is a TIME COMMANDO-nak! A sztori sem mindennapi, egy időgép elsabadul a villámlás miatt, elteleportálja a hősrünket különböző idősíkokban, ahonnan idő alatt ki kell jutnia..., szóval nem semmi, mi több, több időszakban kell küzdenünk, példának hozom, hogy szereplői lehetünk az őskorszaknak, a római korszaknak, az eredeti vadnyugatnak és persze a világháborúnak is. A játék kissé vontatottan indul, de aztán igazán pergővé és élvezhetővé válik. Nagy újításnak bizonyul ez

a fejlesztés az akciójátékok terén, hisz egy új műfajt alakított ki, amelyet célszerű a hasonló stílusú akciójátékoknak is követni! (Az új műfaj ecsetelgetésétől most inkább eltekintek a hossza miatt.) Az irányítás nem túl nehéz, vannak rejtett részek, szóval mindent szinte teljesen tökéletesnek mondhatunk, de a játék kritikája az Olvasóra vár...

Ugyanilyen stílus az utolsó játékunk is, név szerint: THE CROWN, azaz A holló. Igen, igen, ismét egy filmátírás a javából, hiszen ha valakinek sikerül végigvinnie ezt a játékot, akkor a film játszódik le a szem előtt animált videók formájában. Maga a játék bunyós stuffnak indult, de belefűjtattak egy kis kalandot is! A játék célja, hogy a hősrünkkel (sztori a videotékákban) végigverekdjük magunkat a főgonosz 11 helyszínén keresztül. A program pizsokul hasonlít a Time Commando-hoz, csupán kétszer olyan nehéz túlélni. Sok szerencsét hozzá, egyébként a játék PSX-en fut.

Végül két hír: 1. Hamarosan megérkezik kölcsönzőnkbe az új gépcsoda, a NINTENDO-64, ami eddig a legfejlettebb játékgép a világon! 2. Végre kapható helységünkben (pontosabban megrendelhető) az országban a legtöbbet ismert kaland-kárgyajáték, a TULÉLŐK FÖLDJE - A Hatalom Kártyái! Ez már sokkal fejlettebb kártyajáték, mint például a római, szóval minden ifjú emberkének ajánlom, garantált a szórakozás, ha elmúltál 10, és szeretsz logikázni! Bővebb felvilágosítás a kölcsönzőben, még bővebb felvilágosítás nálam (szintügy a vásárlás is). Most pedig búcsúzó, mert kicsorog a cikk a lapról. Ha jól akarsz szórakozni, akkor gyere el a kölcsönzőbe! (És mostantól hétfévente megismerkedhetsz egy újkori kártyacsaláddal is!) ...Csáááá! - Szabó Lóránd -

Új videofilm kölcsönző nyílt a Szent László u. 21. szám alatti Butikban (a Fagyizó mellett)!

Ajánlataink:

Bölcsek kövére
X-akták 6.
Közös többszörös
Striptease
Hárman párban

Májusban megjelenő

filmek:

A kalandor
Alaska
A csodabogár
Kerge kacsák

Nyitvatartás:

hétfőtől csütörtökig: 8.30-17.00 óráig

péntek-szombat-vasárnap: 15.00-20.00 óráig

Kettőt fizet, hármát kap akció!

A filmek 50-150 Ft közötti áron kölcsönözhetőek!

Szeretettel várom Önöket!

APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ

Prohászka u. 30. sz. alatti családi ház eladó. Érdeklődni: Bencsik Józsefnél, telefon: 06/1-2-267-762.

Harcásban 1000 m²-es föld eladó. Érdeklődni: Bencsik József, Prohászka u. 30.

Párt lapjárás - közéleti címkével

Véletlenül került kezembe az elmúlt napokban az Álláspont című, időszakos közéleti lap címkével ellátott, ám a „szegfűről” messziről beazonosítható szocialista párti lap. S mivel szeretek sokoldalúan tájékozódni, hát belelapoztam, elolvastam írásait. Néhány cikkben találtam olyan érdekességet, amelyet úgy érzem, meg kell osztanom azon olvasóinkkal, akik nem találkoztak ezen kiadvánnyal. Ezt kívánja a közszolgálatosság.

Először is a Közszolgálati lapjárás című bizonyos Szabó Gábor úr (elvtárs?) által megfogalmazott írásban leltem rá néhány számomra, s talán az olvasó számára is érdekes mondatra. Idézem, szószerint, betűhűen: „A Békésszentandrás Híradó kiadója Sinka József szocialista polgármester. Érdekessége az újságnak, hogy ezzel szemben a gyanútlan olvasó sokszor egyházi folyóiratnak vélné, mert az egyébként tartalmas, a hitet foglalkozó írások mindig a hírérték szempontjából legfontosabb oldalakon jelennek meg. A hívs írások egy döntő hányada kemény ellenzéki politikát hirdet. Sokszor úgy tűnik, nincsenek jelen a lapban a valós önkormányzati érdekek.” Az írás első felét kitevő általánosságok után e pár sor vonatkozik ránk, s **Szentandrás Híradóra** (Szabó úr! Megjegyezte?) Ha a második és a negyedik mondatot figyelmen kívül hagyom, akkor akár dicséretnek is vehetném a többi. A szerző célja persze egészen más. Legalábbis számomra ez derült ki a későbbiekben, ahol ostorcsapások méretnek a Szarvas és Vidéke c. számunkra is ismerős újságra, illetve a Gyomaendrődi Híradóra. Majd a cikk végén néhány jó tanácsot is oszt a szerző úgy általánosságban - de az előzményeket tekintve nem titkoltan az előzőekben említett újságok számára - a közszolgálati lapok szerkesztőinek.

S bár e szlogenszerűen felsorolt jótanácsok nagy részével egyetértek - vagyis „egyenlő távolságtartás pártoktól, polgármesterektől, egyházaktól, gazdasági és más érdekcsoportoktól” - mindenképpen szükségét látom, hogy néhány mondatot reagáljak.

1. A magyar írott és elektronikus sajtót figyelembe véve szeret-

ném, ha Szabó úr felsorolna legalább 1, azaz egy újságot, amely ezeknek a feltételeknek 100%-ig megfelel. (Természetesen a TV műsorok, a Fürge Ujjak, a Gyerke és egyéb hasonló kiadványok kivételével.)

2. Egy újság attól, hogy a helyi egyházak írásai megjelenhetnek még nem válik egyházi folyóirattá, ugyanúgy mintha ugyanakkora terjedelemben sporttal foglalkozik, attól nem válik sportújsággá. S itt idéznem kell az 1995-ben megjelent 1. számunk köszöntőjéből, melyet a Szabó úr által említett „Sinka József szocialista polgármester” írt. „Szólaljanak meg a községünkben működő pártok, egyesületek, **egyházak**, szakosztályok, ...” Csak mellesleg jegyzem meg, az imént citált számunkban is ugyanazon oldalakon jelentek meg az egyházak, melyet jeles „kollégám” felhozott.

3. Nívós írásaink lehet, hogy egyesek számára kemény ellenzéki politika hirdetésének tűnnek. Nem csodálom. Ezek azonban éppen a közszolgálatosság jegyében kerülnek a lap hasábjaira, mivel legnagyobb sajnálatomra az Álláspont és a „magyar” sajtó 95%-a ezeket a gondolatokat elhallgatással „cenzúrázza”. Itt kell felhívnom mindnyájuk figyelmét a Magyar Megújódási Mozgalom Kiáltványára. (Ugye erről még nem hallottak? Hála a közszolgálati sajtónak. Pedig az aláírók nem akárhik!) Megjegyzem, az információhoz való jutás alkotmányos jog. Továbbá 1994. előtt éppen az MSZP hirdette harsányan, hogy az ellenzéki sajtó a jó sajtó. Most akkor hogy van ez?

4. Az önkormányzati érdekekről annyit, hogy azt kívülálló nem tudom mi alapján tudja megítélni. Pláne azt, hogy ezen belül mi valós és mi nem. (Hozzáteszem, fogalmam nincs róla, ki Szabó Gábor. Hol él, mivel foglalkozik, milyen idős, stb. Persze véleményem nem is változtatna ennek ellenkezője.)

Hát ennyit a közszolgálati lapjárásról. Van azonban még egyetlen cikk amelyben érdekes mondatokat találtam. Címe: A támogatásokról! Ennek az a része, amely csak erről

szól igazán korrekt. Egy részlete azonban legalábbis sanda. Így szól: „A Lengyel-palota Szabadság utcai része az MSZP által használt rész, amit megosztunk más szervezetekkel is. (Ez a rész a Kincstári Vagyonkezelő Szervezet gondozásában lévő állami tulajdon!) A másik rész Szarvas Város Önkormányzatának tulajdona és az ott működő többi párt helyiségeinek biztosítását a szarvasi adófizetők pénzéből oldják meg.” (kiemelés a szerzőtől!) Valamint: „Jó lenne, ha a támogatást kérők a helyi sajtóban nyilvánosságra hoznák, hogy mely más pártoktól kértek támogatást és mennyit kaptak?”

Hát kedves elvtársak! Az első idézet utolsó fél mondata a legjobb példa az Önök által sajkózott, ellenzékre használt címkéjükre - demagógia. Csak megkérdezem: A K.V.SZ. kiknek az adójából működik? Melyik az a magyar párt, van-e olyan, amely nem kap állami támogatást? Miért van az, hogy

Önök szinte minden településen rendelkeznek ilyen K.V.SZ. kezelésben lévő állami tulajdonnal, míg más pártok nem, vagy nem ennyivel?

A második idézetről pedig az a véleményem, hogy amennyiben valaki támogatást kér valakitől, esetleg kap is, hadd maradjon már meg az a joga, hogy eldönthesse nyilvánosságra hozza-e vagy sem!

Az Álláspont az MSZP szubjektív véleménye, nyilván piros szemüvegen keresztül. Ez a cikk pedig az én szubjektív véleményem - s mivel párton kívüli vagyok - egyszerűen csak nyitott szemmel. Biztosan vannak, akik ezzel egyetértenek, olyanok is, akik nem. Céлом csak és kizárólag a véleményem elmondása volt az „Audiatum et altera pars!” elve alapján.

azaz, „Hallgattassék meg a másik fél is!”

Molnár Imre Zoltán
-mi-

a Szerkesztő Bizottság
vezetője

Szép, de veszedelmes!

Itt a tavasz. Sokan már alig várjuk, hogy a jó levegőn a kellemes napsütésben egy kicsit mozogjunk, kertet műveljünk. Megtervezzük mit vessünk, hogyan alakítsuk ki a virágos kertünket.

Az utóbbi években divatosabbá vált a RICINUS COMMUNIS L. növény díszcserjeként való ültetése, úgy a kiskertekben, virágágyásokban, mint a közparkokban és a közterületeken is. Ez a növény nálunk egyévesként termeszthető. Szára 1-2,5 m magas, fajtától függően zöldes, vörös vagy lilás, elágazó. Hosszúnyelű levelei szőrt állásúak, fényesek, vöröseszöldek, tenyeresen szeldek, az egyes karélok lándzsaszerűen kihegyesedők, szélük enyhén fűrész. A levélnyel kissé szőrös. A szép növény azonban veszedelmes! A ricinus communis L. magvai 40-50% zsíros olajat tartalmaznak, valamint a ricin nevű igen mérgező toxalbumint. A ricin nem oldódik zsírban, így

ezt a tisztított ricinus olaj nem tartalmazza. A magok azonban rendkívül mérgezőek. Véletlen halálos mérgezéseket írtak le gyermekeknél, akiket a ricinus szép magvai vonzottak, s azokat babbal összetévesztve elfogyasztottak. Gyermekeknél 3-4 mag, felnőtteknél 8-10 mag már halálos mérgezést okoz. A mérgezés foka attól függ, hogy mennyire rágták szét a magokat. A növény díszcserjeként való ültetése rendkívül veszélyes és megengedhetetlen.

Kérjük ezért a lakosságot, hogy az esetleges mérgezések elkerülése érdekében a kertek tervezésénél részesítsék előnyben a számtalan, szebbnél-szebb, de veszélytelen virágok, cserjék ültetését. Amennyiben mégis találkozunk a Ricinus Communis L. cserjével, az éppúgy irtsák, vágják ki, mint a többi gyomot, egészségre káros növényt.

ÁNTSZ Városi Intézete
Szarvas

A Magyar Megújulási Mozgalom KIÁLTVÁNYA

Magyarországot a nemzetközi pénzhatalom gyarmatosítja és ezt a jelenlegi kormány támogatja!

Az 1994-es választásokon hatalomra került kormánykoalíció a választóknak tett ígéreteit megszegte, az ország népét tudatosan példátlanul súlyos gazdasági, erkölcsi és bizalmi válságba sodorta.

Fordulat csak e kormány leváltásával és a nemzetnek felelős kormány hatalomba juttatásával lehetséges.

A Magyar Megújulási Mozgalom tovább nem halasztható nemzeti összefogást sürget és nemzeti megmentési tárgyalásokat kezdeményez minden személlyel és szervezettel, akik, illetve amelyek e Kiáltvánnyal és e Mozgalom céljával egyetértenek.

A Magyar Megújulási Mozgalom aláírói **KIÁLTVÁNYNYAL** fordulnak minden, hazáját szerető állampolgárhoz.

Kiáltvány a nemzethez!

Alapelvünk:

- a nemzeti érdek mindent megelőz,
- a demokrácia csak a közjóval együtt érvényesüljön,
- Magyarország a Szent Korona országa,
- hazánk egy vékony, dúsgazdag réteg és az elszegényedett milliók országa lett.

Ezek szellemében

1. KÖVETELJÜK a külföldről irányított pénzügyi diktatúra megszüntetését, a külső és a belső adósság felülvizsgálatát.
2. KÖVETELJÜK a nemzetpusztító család- és gyermekellenesség megszüntetését, a főállású anyaság bevezetését, az ország lakosainak hosszú távú megélhetési biztonságát. Értékkalló nyugdíjat, nyugodt öregkört mindenkinek!

3. KÖVETELJÜK az ország kiárusításának leállítását, a nemzeti vagyon felmérését, a privatizációs szerződések felülvizsgálatát, a bűnösök felelősségre vonását!

4. KÖVETELJÜK, hogy a termőföld, a bányák, a természeti kincsek, a bankok, a stratégiai iparágak ne kerüljenek idegentulajdonba! Ahol ez már megtörtént, az állam törvényes úton szerezzé azokat vissza!

5. KÖVETELJÜK a magyar mezőgazdaság elsorvasztásának azonnali megállítását, támogatást a parasztságnak, a feldolgozó iparnak! A termőföld, a termelés, a feldolgozás és az értékesítés maradjon magyar kézben!

6. KÖVETELJÜK a magyar nyilvánosság (a tömegtájékoztatás) arányosságát! Követeljük a pénz szabadsága helyett a sajtó szabadságát!

7. KÖVETELJÜK, hogy az előnyök és a hátrányok teljes körű feltárása után a nép döntson az EU-hoz és a NATO-hoz való csatlakozásunkról, Magyarország semlegességéről!

8. KÖVETELJÜK a magyar honvédség, rendőrség, határőrség és a nemzetbiztonsági szolgálat szétzüllesztésének azonnali megállítását, a polgárőrsegek, őrző-védő csoportok és más, nem hivatalos fegyveres szervezetek működésének felülvizsgálatát!

9. KÖVETELJÜK, hogy az országban rend legyen és közbiztonság! A köztisztviselők és a fegyveres erők tagjai a Szent Koronára esküdjenek fel!

10. KÖVETELJÜK a történelmi egyházak önálló vagyoni alapjának megteremtését, szociális, oktatási, erkölcsi munkájuk kapjon állami támogatást!

11. KÖVETELJÜK, hogy vessenek véget az egészségügyi intézmények tudatos szétverésének! Egyenlő jogokat a magyar betegellátásban! A befizetett társadalombiztosítási járulékok rendeltetésszerű felhasználását!

12. KÖVETELJÜK a nemzetérdekű közoktatás kormányzati garanciáját, egyenlő esélyeket a felsőoktatásban, a magyar kultúra ápolását, a magyar nyelv védelmét!

13. KÖVETELJÜK a tudomány, a kutatás és fejlesztés kiemelt támogatását!

14. KÖVETELJÜK az esélyegyenlőséget a vállalkozásban!

15. KÖVETELJÜK, hogy a választásokat számítógépek alkalmazása nélkül, nemzetközi ellenőrzés mellett tartsák! A választások dokumentumai öt évig meg kell őrizni!

16. KÖVETELJÜK Alkotmányozó Nemzetgyűlés összehívását, kétkamarás parlamentet, a köztársasági elnök nép általi megválasztását!

17. KÖVETELJÜK a kárpát-medencei határok igazságos rendezését! Az állam kötelessége, hogy az összmagyarság valós érdekeit képviselje!

Azok támogatását és csatlakozását várjuk, akik egyetértenek elveinkkel és követeléseinkkel, vállalják, hogy képviselik és terjesztik azokat, hogy május végén

megkezdődhessenek a Nemzeti Megmentési Tárgyalások a nemzeti oldal képviselőivel. Budapest, 1997. április 18.

A Magyar Megújulási Mozgalom

aláírói:

Balassa Sándor zeneszerző, Bencsik András újságíró, Bertalan Tivadar festőművész, Bottlik Gyula orvos, Bokor Imre nyug. mérnök-ezredes, Bozay Attila zeneszerző, Csete György építőművész, Csete Ildikó iparművész, Dékány Ágoston grafikusművész, Erkel Tibor tanár, Földvári Aranka nyugdíjas, Gidai Erzsébet egy. tanár, Gerzson Pál festőművész, Gyulai Endre püspök, Hegedűs Lóránt püspök, Horváth Gyula nyugdíjas, Jobbágyi Gábor egy. tanár, Kardos Ernő nyugdíjas, Kádas Tibor fotóillusztrátor, Kisida Elek orvos, Kiss Dénes író, Lovas József orvos, Lacz Márta festőművész, Makkay János régész, Murányi László újságíró, Rácz Zoltán főoszt. vez., Raffay Ernő történész, Rohonyi Anikó operaénekes, Samu Mihály egy. tanár, Sándor András újságíró, Sándor György író, előadóművész, Somodi István ny. kutatómérnök, Tóth Albert tanár, Várkonyi Balázs újságíró, Vekerdi József c. egy. tanár, Vödrös Attila újságíró, Zacek Gyula közgazdász, Zétényi Zsolt ügyvéd.

Az írásos jelentkezéseket a Demokrata Szerkesztősége fogadja: 1051 Budapest, Sas u. 25.

Békésszentandrás külterületén 1997. őszétől nagyobb területű szántóföldet magas bérleti díjért bérelnék vagy vásárolnék.

Ajánlatokat az IRISZ szőnyegboltba várom!

Telefon: 66/311-548

vagy Lénárt Zoltán, Békésszentandrás, Fő út 43.

Telefon: 66/311-548

IRISZ szőnyegbolt nyári ajánlata Békésszentandrás

Telefon: 66/313-492

Jó minőségű 4 m széles import padlószőnyeg habhátal 1.840 Ft/m²
zsákszövet háttal most csak 2.100 Ft/m²

Kapható továbbá: középszőnyegek, PVC padlók, futók, összekötők.
Kézi szövésű pamut, len, gyapjuszőnyegek natúr színekben méretre is rendelhetők, termelői áron.

Különleges ajánlat: SYMPATEX fürdőszobai szőnyeg 1.590 Ft/m²,
PVC asztalterítő 999 Ft/m².

Nyitva: H-P: 9.00-12.00 óráig, 13.00-16.30 óráig

Sz: 9.00-12.00 óráig

Előzetes bejelentésnél bármikor!

Üdvözlét Csíksomlyóról

„Jézus áldd meg Erdély földjét!”

A pünkösti ünnepek idején szinte a világ minden tájáról indulnak zarándokok Csíksom-

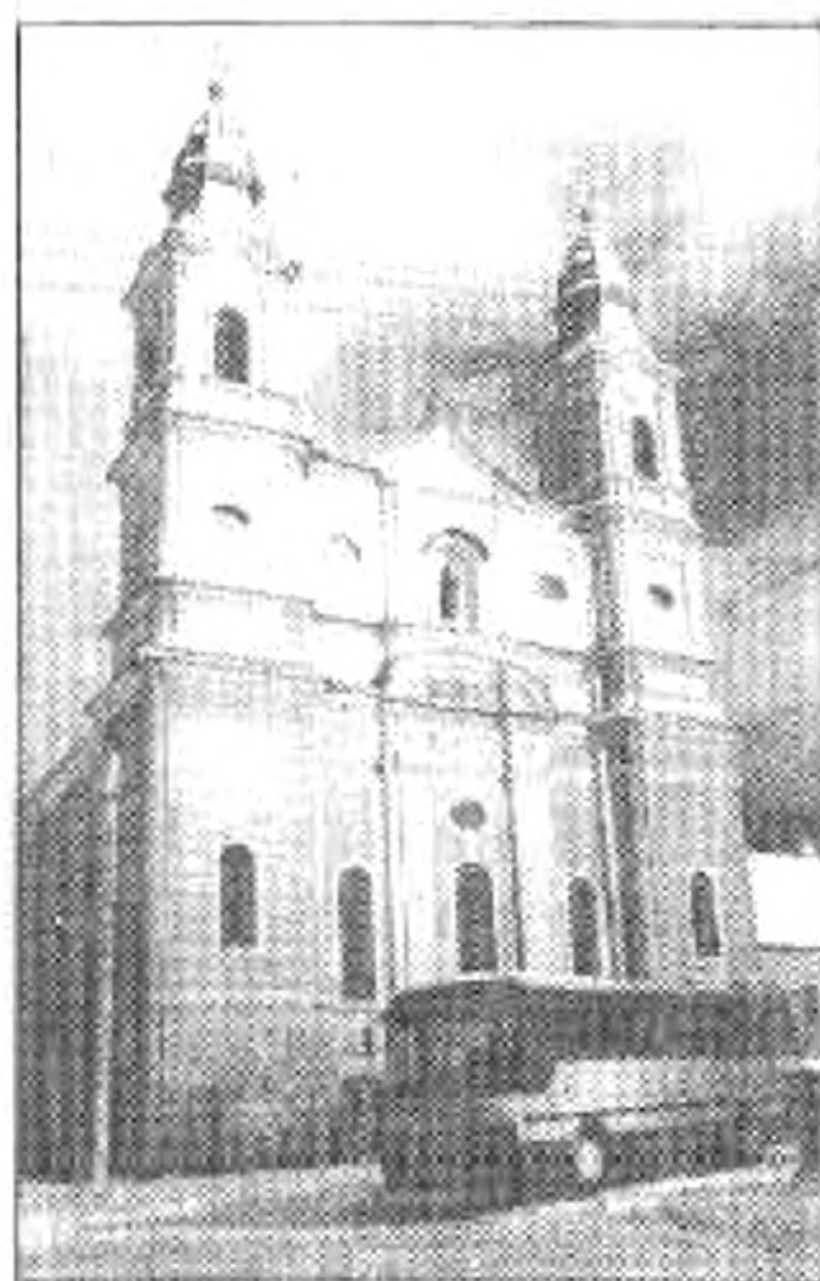

A somlyai Madonna

lyóra. Igen szép barokk műemlék-együttes fogadja az idelátogatókat. A ferencesek

temploma őrzí a csodatévő csíksomlyai Mária szobrot. A mai épület 1442-es alapokon nyugszik. A híres törökverő, Hunyadi János, a marosszentimrei győzelem emlékére alapította azt a késő gótikus stílusú templomot, melynek csak néhány faltöredéke - szögletes ablaka és kőbéléses ajtókerete maradt fenn. A mostani klasszikus barokk kolostor 1804-től kezdve 22 évig épült. A belső berendezéssel, festéssel együtt készítése 72 évet vett igénybe. 12 méter magas hajójának félhengeres mennyezetét - ami a maga nemében is érdekesség - helyi ácsok készítették faragott gerendákból. A szobrokat olasz és hazai mesterek készítették, a képek kolozsvári és brassói művészek alkotásai. A főoltár fából faragott Mária szobra a XVI. századi magyar egyházművészet remeke. Azt mesélik az ottaniak, hogy egyik alkalommal tatárok törttek be és a régi templomot felégették. Egyedül a szobor maradt csak sértetlenül a helyén. Dühében a tatár vezér ledöntötte, de nem tört össze a madonna. Tüzet rakatott köréje, meggyújtották, de olyan eső jött, hogy szinte mindent elmo-

sott. Mérgében az ólmos végű korbácsával arcul csapta Máriát, majd szitkozódva elvonult az egész horda. Ennek nyoma látható még ma is. A madonna nemcsak Csíkszék, hanem az egész Székelyföld patrónája is. Szócs István: Emberek a havason c. filmjében láttuk a csángók vezetete körmenetét, melyet annak idején a helyszínen forgattak.

Csíksomlyó temploma

Szólnom kell még a templom európai híru orgonájáról, 3 manuális, 46 különböző hangszer

zenekari együttesét tudja helyettesíteni. A közeli Kissomlyó kápolnája közül a Salvator kápolna az 1456-os nándorfehérvári győzelem emlékére épült. A kolostorhoz történelmi és művelődéstörténeti események egész sora kapcsolódik. Itt indult meg három évszázaddal ezelőtt a középfokú oktatás és a színjátszás. Az idén a Csíksomlyói passiót a Márton Áron Gimnázium diákjai mutatták be, melyet a Csíki TV is közvetített húsvétkor. A változás itt is érezhető. Szeredában, Somlyón kétnyelvű táblák láthatók. A központban álló Petőfi szobornál 36 koszorút számoltam meg, a mellette álló Balcescu 18-at kapott március 15-én. Az ünnepet követő két hétben jól megfért egymás mellett a piros-fehér-zöld szalag a román színek mellett. Pár lépésnyire egy táblán a testvérvárosok neve sorakozott: Gödöllő, Kiskunhalas, Sétálva az Ölt felé azon merengtem - nézve a vén Hargita hólepte csúcsait -, hogy „Dunának, Oltnak egy a hangja” és „békévé oldja az emlékezés” talán majd egyszer ezt a sok szenvedést.

Üdvözléssel:

Bódi Mária

„Mert a mértékletesség és a lelki békesség az éték legjobb fűszere”

A tavalyi rekord burgonyatermésből még maradt annyi, hogy elkészíthessük az itt ajánlott ételeket.

1. Kuktás krumppli: Egyszerű, gyors vacsoraételnek ajánlom. A hasábra vágott burgonyát besózzuk (10-15 p). A kukta rácsa alá vizet öntünk (kb. 1-1,5 dl). Beletesszük a burgonyát, rá egy fej felszeletelt hagymát és 1-2 gerezd fokhagymát, majd némi illatosító fűszerrel ízesítjük. (Rozmaring vagy bazsalikom, szecsemdió, de babérlevéllel is jó lesz fűszerezni.) Kevés olajjal megöntözzük és lefedjük. 20-25 p alatt készen lesz. Tálaláskor díszíthetjük apróra vágott zöldhagymaszárral, retekdarabkákkal.

2. Rakott burgonya: A szokásos módon készítjük. A tejfölt helyettesíthetjük sós tejjel, amelyben egy nyers tojást keverünk el.

3. Paprikás burgonyagombóc: A héjában főtt, áttört burgonyát liszt-

tel elkeverve közepes keménységű tésztát készítünk. Elnyújtjuk, 6x6 cm-es négyzetekre vágjuk. Feldarabolt párizsi, főtt tojás, kevés mustár vagy Piros Arany keverékével, (kevés sóval elkeverve) megtöltjük és gombócokat formázunk belőle. Hagymát párolunk, sóval, paprikával ízesítjük és erre szedjük rá a kifőtt tésztát, kevés vízzel felengedjük és átforrósítjuk a gombócokat. Tejföllel tálaljuk, zöldsalátát adunk mellé.

4. Felvidéki étel a sztrapacska: Nyers burgonyát reszelünk, ezt keverjük bele a hagyományos galuskatésztába. Kockára vágott szalonnát kiolvasztunk, és erre szedjük rá a kifőtt tésztát. Átpirítjuk és juhtúróval megszórjuk.

5. Burgonyasaláta: Főtt burgonyát, nyers vöröshagymát vékony szele-

tekre vágunk, ecetes salátalében mustárt keverünk el és ráöntjük. apróra vágott főtt zellerkockát, savanyú uborkát vagy vékonyra darabolt virslikarikát tehetünk bele. Salátánkat 1-2 órára hűtőbe tesszük, tálalás előtt frissen reszelt nyers zellerrel pikánsabbá varázsoljuk. Aranykrém a következő ajánlatom, melynek 3 változatát adom közre. Robotképpel vagy habverővel 2 db tojásfehérjét 1 csapott evőkanál cukorral kemény habbá verünk. Hozzáadjuk a sárgákat, tovább verjük, majd 2-3 evőkanál baracklekvárt keverünk el benne. A másik változat a citromos krém. 2 evőkanál grízben 1 kanál cukrot, 1 citrom reszelt héját és levét, 1/2 csomag vaníliás cukrot elkeverünk és az előző módon felvert tojáshoz adjuk. A harmadik a kakaós válto-

zat. 1 kanál cukrot, 2 kanál grízt, 1 kávéskanál kakaót, 1 mokkáskanálnyi darált kávé (nescafé a legjobb) késhegynyi vaníliás cukrot keverünk és az 1 csapott kanálnyi cukorral felvert tojáshabhoz adjuk. Ez az alaparány, a család létszámának megfelelően növelhető. Mind-egyik krém azonnal fogyasztható. A pünkösti ünnepi asztal díszé lehet a citromkrémes torta. A szokott módon piskótát készítünk, 3 lapba vágjuk, 3 tojást 10 dkg cukorral, 1 citrom reszelt héjával felverünk és gőzön sűrűre főzzük. 25 dkg vaját 12 dkg cukorral 1 vaníliás cukorral jól kikavarunk. Leszűrjük a főzetet, a citrom levét elkeverjük benne és apródonként elkeverjük a vajjal. Könnyű, habos krémet kapunk, mellyel megtölthetjük a lapokat és szépen bevonható a torta.

Kellemes eszemégetést kívánok.

Bódi Mária

A HUNYADI JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA HÍREI

Tanulmányi versenyek iskolánkban

Májuselejtén zajlottak le az alsó tagozaton a tanulmányi versenyek. A házi versenyeket helyesírásból, szépolvasásból és matematikából rendeztük.

Az eredmények a következők:

Helyesírás

1. osztály

- I. Hévízi Marianna 1.a
- II. Molnár Katalin 1.a
- III. Molnár Veronika 1.b

2. osztály

- I. Farkas István 2.b
- II. Kondacs Anita 2.a
- III. Csík Szabina 2.b

3. osztály

- I. Molnár Gábor 3.b
- II. Berki Katalin 3.a
- III. Molnár Karolina 3.b

4. osztály

- I. Gombár Éva 4.a
- II. Bencsik Petra 4.a
- III. Bagi Emília 4.a

Szépíró

1. osztály

- I. Molnár Veronika 1.b
- II. Molnár Katalin 1.a
- III. Szín Szandra 1.c

2. osztály

- I. Pesztránszki Tamás 2.a
- II. Halász Barbara 2.a
- III. Mrena Erzsébet 2.b

3. osztály

- I. Bártfai Erika 3.a
- II. Gergely Edina 3.a
- III. Szilágyi Edina 3.b

4. osztály

- I. Bagi Emília 4.a
- II. Rónyai Katalin 4.a
- III. Szekeres Brigitta 4.b

Matematika

1. osztály

- I. Molnár K. 1.a
- II. Hévízi M. 1.a
- III. Molnár V. 1.b

IV. Csabai A. 1.b

V. Rácz A. 1.a

VI. Csík M. 1.c

VII. Szabó Z. 1.c

VIII. Szín Sz. 1.c

IX. Domján S. 1.b

2. osztály

- I. Kiss Gábor 2.b
- II. Pesztránszki Tamás 2.a
- Csik Zsolt 2.b

III. Hangyás Krisztina 2.a

IV. Farkas István 2.b

Tóth György 2.b

V. -

VI. -

3. osztály

I. Korbely Zsolt 3.b

II. Szilágyi Edina 3.b

III. Molnár Gábor 3.b

IV. Csonki Árpád 3.a

V. Molnár Karolina 3.b

VI. Csabai János, Bencsik Be- áta 3.a

4. osztály

I. Csipai Levente 4.a

II. Bagi Emília 4.a

III. Szín Gábor 4.a

IV. Gombár É., Hamza N., Hamza S. - Nem ért el pontot!

Legeredményesebb tanulóink május 6-án helyesírás, 7-én szépíró versenyen vettek részt Szarvason. Itt a következő eredmények születtek:

Helyesírás

2. osztály

II. Kondacs Anita 2.a

III. Farkas István 2.b

V. Csík Szabina 2.b

3. osztály

V. Molnár Karolina 3.b

VI. Molnár Gábor 3.b

4. osztály

III. Gombár Éva

Szépíró

2. osztály

-

3. osztály

I. Bártfai Erika 3.a

V. Gergely Edina 3.a

VII. Szilágyi Edina 3.b

4. osztály

Minden tanulónak gratulálunk az eredményes szereplésért.

Matematika

Újra érmet szereztek tanulóink az országos Kalmár László Matematikaverseny megyei fordulóján. A legfiatalabbak közül Molnár Gábor 3. osztályos tanuló megyei 3. helyezést ért el, Korbely Zsolt 3. osztályos

lyos csoportjában a 8. helyezést ért el.

A 6. osztályosok között Korbely György szintén megyei 8. lett. A 7. osztályosok mezőnyében Sinka Tamás megyei 6., Sindel Imre 8. helyezést ért el.

Sakk

Megrendeztük iskolánkban az első iskolai sakkbajnokságot.

Egyéni versenyben korosztályonként mérték össze erejüket

a tanulók. Szép számmal jelentkeztek az alsós és a felsős gyerekek is. Összesen 62 gyerek versengett, 26 alsós és 36 felsős. A legjobbak május 9-én és 11-én Szarvason indulnak a városi versenyen. Az ott legeredményesebben szereplők pedig Gyulán a megyei bajnokságon játszhatnak.

Eredmények:

1-2. oszt. fiúk

I. Pesztránszki Tamás 2.a

II. Tóth György 2.a

III. Mochnács Gábor 2.a

1-2. oszt. leány

I. Molnár Katalin 1.a

II. Szalai Eszter óvodás

III. Hangyás Krisztina 2.a

3-4. oszt. fiúk

I. Molnár Gábor 3.b

II. Csipai Levente 4.a

III. Korbely Zsolt 3.b

3-4. oszt. leány

I. Kóródi Katalin 3.b

II. Csabai Alíz 3.b

5-6. oszt. fiúk

I. Fazekas Péter 6.b

II. Korbely György 6.b

III. Majrik Viktor 6.b

5-6. oszt. leány

I. Csordás Anita 6.b

II. Tóth Szilvia 6.b

III. Gugolya Beáta 6.b

7-8. oszt. fiúk

I. Debreceni Péter 8.b

II. Bencsik Tamás 8.a

III. Sindel Imre 7.a

7-8. oszt. leány

I. Pálus Anikó 7.a

II. Ungvári Judit 7.a

III. Daru Ágnes 7.a

DIÁKPORTRÉ

- *Mutakozz be légy szívés!*

- Csordás Anitának hívnak, a 6.b-be járok.

- *Hogyan kerültél kapcsolatba a diákönkormányzattal?*

- 1995-től létezik iskolánkban a diákönkormányzat. Én azóta képviselem az osztályom.

- *Mi a feladata a diákönkormányzatnak?*

- Programokat szervezünk, és ha valakinek valamilyen problémája van, megpróbáljuk megoldani.

- *Volt már ilyenre példa?*

- Igen, az öltözőben lévő rossz kapcsoló miatt. A hibát sikerült kijavíttatnunk.

- *Részt vettél egy országos konferencián. Mikor és hol rendezték ezt?*

- 1997. május 1-2-3-án rendezték Budapesten. A nyitó- és záróülés az Erkel Színházban volt, a szekciósületeket pedig különböző épületekben tartották.

- *Hogyan jutottál el erre az Országos Diáktalálkozóra?*

- Az iskola tanulóit engem választották ki erre a feladatra.

- *Milyen témákról tárgyaltok?*

- Az első napbennünket tájékoztattak a tanuló jogokról, a 2-3. nap pedig már mi is hozzá-

szólhattunk, elmondhattuk a mi iskolánk problémáit.

- *Tudnál-e az ott felmerült kérdésekből említeni?*

- Igen. Pl. elhangzott az, hogy a ruházat és a hajviselet lehet-e szélsőséges? A tanárok fizikailag bántalmazhatják-e a diákokot? Milyen mértékű a dohányzás, kábítószerfogyasztás, italozás az iskolák körében, és ehhez hasonló.

- *Kik választották meg ezeket a kérdéseket?*

- Dr. Gönczöl Katalin, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, dr. Benedek András a munkaügyi minisztérium helyettes államtitkára, dr. Magyar Bálint művelődési és közoktatási miniszter.

- *Hogyan érezték magad ezalatt a 3 nap alatt?*

- Jó volt, csak fárasztó. Éjfél programok voltak, így kevés időnk maradt az alvásra.

- *Sikerült-e új barátokat szerezni?*

- Igen. A szobatársaimmal jól kijöttem, akik békéscsabaiak és csabacsüdiek voltak.

- *Köszönöm a beszélgetést és sok sikert a további diákönkormányzati tevékenységben.*

Záróvizsga és táncbemutató 1997. május 3.

1997. május 3-án - nem sokkal a Tánc Világnapja után - ismét záróvizsga és táncbemutató szórakoztatta a békésszentandrási közönséget.

Ez a már hagyománynak számító bemutató felsorakoztatta azokat a táncokat, amelyek a legkedveltebb versenytáncok közé tartoznak, és amelyeknek különféle nehézségi fokait ismerhettük meg a haladók, az utánpótlás és a Vértessy Társastáncklub tagjai előadásában.

A közel 80 táncost, kicsiket és nagyokat megmozgató délután, emlékezetes marad minden néző számára. Akik újra ebben az élményben szeretnék részesülni, látogassanak el, az ősszel, Békésszentendrén megrendezésre kerülő táncversenyre.

Addig is sok sikert kívánunk a táncosoknak, akik idén nyáron is, itt helyben, táncfőiskolában fejleszthetik tudásukat és hódolhatnak szenvedélyüknek. Külön köszönet illeti Csonki Borbálát és édesanyját, akiknek a munkája nélkül ezek a fiatalok és mi, a közönség szegényebbek lennénk.

-P-

MŰSOR

Bálintó keringő
Vértessy Társastáncklub
Bevonulás
ANGOL keringő
(haladó - 2 kör)
ANGOL keringő
(utánpótlás - 2 kör)
ANGOL keringő
Turna Lajos - Batai Ágnes
TANGÓ
Bencsik Imre - Bodnár Krisztina
BÉCSI keringő
(haladó - 2 kör)
TANGÓ
(utánpótlás - 2 kör)
SLOW FOX
Batai István - Almási Gabriella
QUICK-STEP
Lászlófi János - Piros Renáta
SLOW FOX
(haladó - 2 kör)
QUICK-STEP
(utánpótlás - 2 kör)
POLKA formáció
Vértessy Társastáncklub

CHA-CHA
(haladó - 2 kör)
CHA-CHA
(utánpótlás - 2 kör)

Szín Mária
Turna Katalin
Turna Lajos
Urbancsok Zoltán

SZAMBA

Batai István - Almási Gabriella

CHA-CHA

Bencsik Imre - Bodnár Krisztina

POLKA

(haladó - 2 kör)

RUMBA

(utánpótlás - 2 kör)

RUMBA

Turna Lajos - Batai Ágnes

JIVE

Lászlófi János - Piros Renáta

LET 'KIS

(haladó - 1 kör)

CHARLESTON bemutató

Vértessy Társastáncklub

JIVE

(utánpótlás - 2 kör)

ROCKY-MIX

Vértessy Társastáncklub

KLUBTAGOK

Almási Gabriella
Bali András
Bartus Imre
Batai Ágnes
Batai István
Bencsik Imre
Bodnár Krisztina
Domján László
Kanti Attila
Kuszi Martina
Lászlófi János
Mészáros Márta
Nagy Tünde
Paróczai Anita
Piros Renáta
Szabó József
Szebedinszki Tímea

Haladók

Balog Tamás
Bencsik Erzsébet
Bobvos Linda
Boros Szilárd
Csabai Ádám
Csernus Barbara
Csipai Andrea
Csipai Róbert
Csonki Árpád
Dankó Edina
Dudás Mária
Fabó Katalin
Farkas Katalin
Galambos Ildikó
Gazsó Dóra
Gazsó Emese
Gombár Éva
Gugolya Beáta

Gyuricza Anett
Hamza Berta
Hangyás Krisztina
Házi Tibor
Istenes Rita
Jasák Réka
Kis Béla
Kondacs Anita
Korbely György
Korbely Zoltán
Kovács László
Lénárt Zoltán
Lászlófi Erika
Mrena Erzsébet
Mucha Nikolett
Nagy Attila
Nagy Ildikó
Palotai János
Pesztvánszki Tamás
Reider Péter
Rumon Edit
Rusz Zoltán
Sindel Imre
Sonkoly Tamás
Szilágyi Csaba
Szilágyi Márta
Szilágyi Péter
Szín Gábor
Tihanyi Krisztina
Tóth Anett
Ungvári Judit
Urbancsok Endre
Zónai Melinda

**A Fő út 16. szám alatt
(Ipartestület épületében)
használt ruhák boltja nyílik!**

Kaphatók:
felnőtt, gyermek ruhák
háztextíliák

Bálabontás május 20-án, kedden.

Nyitvatartás:
H-P: 8.00-12.00 óráig, 14.00-17.00 óráig
Sz: 8.00-12.00 óráig

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

MÁJUS 1. a sportpályán

Az időjárás is kegyeibe fogadta a május 1-jei majális résztvevőit. Az előző napi záporos nyomán mindenütt víztócsák álltak a pályán, de ennek ellenére sokan ellátogattak a sporttelepre, hogy ott töltsék el a május elsejét. A büfében étel, ital, a pályán sportolási lehetőség várta a résztvevőket. Akik nem sportoltak, azok szurkolhattak az általános iskolások kispályás focimérkőzésén, a tizenegyes rúgó versenyen. Látni is izgalmas látni is mérkőzéseket láthattunk döntőbe jutott párosok minden tagjától.

A szentandrási öttusa elnevezésű sportvetélkedőn futni, súlyt emelni, labdával dekázni, helyből távol ugrani, és medecslabdát dobni kellett a résztvevőknek.

A nap csúcspontja a női foci mérkőzések kezdetére zsúfolásig megtelt a kispálya nézőtere. Legalább 400 néző nézte és szurkolt a lányoknak, akikről igazán élvezetes és helyenként igen színvonalas játékot láthattunk, különösen a döntőben a kézilabdás lányok és a szarvasi Zöldpázsit csapataitól.

A tornára hét csapat nevezett, melyet a szervezők két korcsoportra osztottak. Az első csoportban 3 csapat körmérkőzést játszott a végső győzelemért.

A három csapat:

„Öreglányok”: Ők választották ezt a nevet a közelmúlt volt focistáinak feleségeik, akiknek az ötlete volt az egész torna létrejötte. Ezzel az ötlettel és kezdeményezéssel rendkívül sikeres és népszerű „játékot” indítottak el, melyet sokak véleménye szerint folytatni kell a jövőben is. Köszönet a szervezésért.

ÖNHIKI: A Polgármesteri Hivatal és a tanárok közös csapata.

Iparosok: Szarvasi vállalkozók feleségeiből, baráti társaságból alakult csapat.

Eredmények:

ÖNHIKI - Öreglányok 1:0

Iparosok - ÖNHIKI 1:0

Iparosok - Öreglányok 2:0

Végeredmény:

1. Iparosok

2. ÖNHIKI

3. Öreglányok

A másik csoportban négy fiatal átlagéletkorú csapat szerepelt.

A csapatok:

ARIEL: Fiatal 14-15 éves lányok csapata, akik erre az alkalomra szerveződtek.

Kézilabdások: A helyi Hunyadi kézilabdás lányok is úgy gondolták, hogy el kell indulniuk ezen a focitornán.

7. oszt.: A 7.b osztály lányai is szerveztek egy csapatot és nagy-nagy lelkesedéssel fociztak.

Zöldpázsit: Elmondásuk szerint május elseje előtt egy héttel döntötték el, hogy baráti társaságuk férfitagjainak a lányok is megmutatják, hogy ők is tudnak focizni.

Eredmények:

Zöldpázsit - 7.o. 3:0

Kézilabdások - ARIEL 5:0

3. helyért

7.o - ARIEL 1:0

Döntő:

Kézilabdások - Zöldpázsit 1:0

A pálya szélén állva örömmel fedeztem fel a csapatok, szurkolók között a következő feliratú táblákat.

„Ez a labda olyak kerek,

Bele rúgni nem is merek.”

Azért nem voltak olyan félénkek ezek a lányok, asszonyok, bátran bele mertek rúgni a labdába, néha még egymás lábába is. Istenem, hát nagyon gurult a labda.

„Tudunk mi még gyepen győzni,

Jobban megy mint otthon főzni.”

„Hajrá, hajrá, gyerünk anya,

Jobban futsz, mint régen apa.”

Lányok, asszonyok, gratulálunk!

„Ez jó mulatság, női munka volt!”

A nap zárásaként az Iparosok és a Vadászok játszották a már hagyományos nagypályás labdarúgó mérkőzésüket. A végeredmény 2:2 lett, a gólokat a Vadászoktól Major Imre és Major Attila, az Iparosok góljait pedig Csernus Ferenc és Gázsó János szerezték.

Végül az időjárás is kedvezett, mert bár néha szemerkezt az eső, mindenki szárazon maradt ezen a napon. Kívülről biztosan.

Fabó István

SPORT

Kézilabda

14. forduló

Székkutas - Békésszentandrás 15:13 (7:6)

Székkutas 50 néző, vezette: Kelemen, Uhrin.

Hunyadi: Lólé - Hangyás T. (4), Kozák Gy. (2), Csík M., Egriné Kovács A. (5), Szopka Sz. (1), Sinka A. (1). Cserék: Patkó H., Kiss K.

A jobb játékerőt képviselő Székkutas ellen a lányok jól helytálltak, szoros mérkőzésen végül is minimális vereséget szenvedtek.

15. forduló

Békésszentandrás - Bcs. Jaminá 14:12 (5:5)

Békésszentandrás 60 néző, vezette: Szeljak, Szrnka.

Hunyadi: Lólé (2) - Hangyás T. (3), Kozák Gy. (2), Csík M., Egriné Kovács A. (1), Szopka Sz. (1), Sinka A. (6).

Csere: Kozák N. (kapus), Patkó H., Kiss K., Daru Á., Szilágyi K.

Két rivális csapat játszott egymással és ez igen kemény szikrázó összecsapást hozott.

Fiatal csapatunk gyors volt, de a vendégek igen keményen rutinosan védekeztek, a helyezeteiket és a megítélt 7 m-eseket azonban sorra kihagyták a lányok, és így 5:5 lett a félidő eredménye.

A második félidő elején egyszer vezetett az ellenfél, de a mieink lelkes játékkal fordítani tudtak.

Döntő momentum volt a mérkőzésen, hogy a sok kihagyott 7 méteres után Lólé Emi a kapus kettőt értékesített, valamint remek védeseiivel 3 hétméterest remekül védett.

Másik kiemelkedő teljesítmény Sinka Andrea 6 gólja volt.

Jó hangulatú mérkőzésen a lelkesen játszó hazai csapat megérdemelt győzelmet aratott.

16. forduló

Orosháza Eötvös DPSE - Békésszentandrás 24:10 (12:10)

Orosháza, vezette: Nagy, Túróczi.

Hunyadi: Lólé - Hangyás T. (2), Kozák Gy. (11), Csík M. (2), Egriné Kovács A. (1),

Szopka Sz. (1), Sinka A. (3). Csere: Patkó H., Kiss K., Daru Á., Egri Sz., Egri B.

A lányok nagy akarással, lendülettel kezdték a mérkőzést és a 15. percig az Orosháza futott az eredmény után.

Majd sajnos ismét kísértett a múlt heti átok, négy 7 méteres kimaradt, míg az ellenfél értékesítette a helyzeteit.

A második félidőben is sorra kimaradtak a helyzetek, és a játékevezetők is ítéleteikkel a mieinket sújtották.

Gázsó István edző véleménye szerint nem az Orosháza nyert, hanem a mieink vesztek.

17. forduló

Kétsoprony - Békésszentandrás 19:11 (9:4)

Hunyadi: Lólé - Patkó H., Hangyás T. (2), Csík M. (2), Egriné Kovács A. (3), Szopka Sz., Sinka A. (4), Csere: Daru Á. (kapus), Kiss K., Egri Sz., Szilágyi K.

A Kétsoprony előkelő helyen szerepel a tabellán, és ezt a tudását a fiatal szentandrási csapat ellen bizonyította is.

Kiváló játékevezetés mellett igazságos hazai győzelem született.

Ezután a mérkőzés után Gázsó István edző bejelentette a lemondását, a továbbiakban nem kíván a csapat edzője lenni.

Meglepő volt ez a bejelentés, mert Gázsó István több mint 10 éve volt a csapat edzője, sokat köszönhet neki a helyi kézilabda szakosztály.

- Úgy éreztem, hogy most kell lemondanom, sok mindenbe belefáradtam, pihenni akarok, és sok sikert kívánok a csapatnak a továbbiakban. - mondta a lemondásakor Gázsó István.

Apáti N. Ferenc szakosztályvezető sajnálja az edző lemondását, de megérti és tiszteletben tartja az elhatározását, és reméli, hogy Gázsó István nem fog teljesen elszakadni a kézilabda sporttól.

Az edzések irányítását Apáti N. Ferenc veszi át. Segítője Egriné Kovács Andrea csapatkapitány lesz.

Fabó István

FEJEZETEK BÉKÉSSZENTANDRÁS SPORTTÖRTÉNETÉBŐL - XXIV. fejezet

Kilátástalan helyzetben, barát

A megszokott kötélranc után, amit mindig járunk a bajnoki év végén, sikerült ismét talpon maradni. Amint azt láttuk az előző fejezetben, közvetlen a talpunk alatt húzták meg a vonalat az évvégi táblázaton. Így továbbra is szereplői leszünk 1968-ban a megyei I. osztályú labdarúgó bajnokságnak. Az utánunk végzett két csapat kiesett a megyei II. osztályba. A bajnok Szarvas pedig az NB III-ba jutott föl. A helyükre felkerülő 3 csapat, a Dévaványa, Bcs. Építők, Eleki VSZSE. így továbbra is megvan a 16-os létszám. Találkozunk majd a következőkben csapatunkban, újabb fiatalokkal, és Szarvasról átigazolt, úgymond vendég játékosokkal. Czeglédsky Sámuel, Járó Pál, Burázs György és Patkós Béla, próbálják erősíteni csapatunkat. Az edző Major Imre továbbra is, akinek a jelek szerint lesznek álmátlan éjszakái. Első találkozónk az újonc Dévaványával lesz idegenben. Amit nagy várakozás előz meg, úgy a csapat, mint a közönség részéről.

1968. március 17. Dévaványa - B. Hunyadi 2:1 (1:0) Vezetete: Szarvas P.

Összeállítás: Nagy - Bagi III. J., Kiss III., Balogh - Tomonyiczka, Győri János, Babák, Gyulai II. - Bencsik I., Bodonyi, Vass. Jók: Nagy, Balogh, Tomonyiczka. Gól: Gyulai II.

Újonc a csapatban Győri János. Nagy F. remekül védett. Viharos szélben kavardásból gólt kapunk a 43. percben. Hosszú kapu kirúgással Gyulai elugrik és egyenlített. Újabb kavardásból újabb gólt kapunk.

Ifi eredmény: Dévaványa - B. Hunyadi 0:0

Összeállítás: Patkós - Lengyel, Dorogi, Nagy Gy. - Papp, Ház, Marosán, Oláh - Fazekas, Laczkó II. Major P.

1968. március 24. B. Hunyadi - Szeghalom 0:2 (0:1) Vezetete: Kovács A.

Kihagyott helyzetek, szép vendéggólok, az ismert Dajka lábáról, az eredmény igazságos.

1968. március 31. Békési Szpartakusz - B. Hunyadi 3:0 (1:0)

Vezetete: Fülöp.

Összeállítás: Nagy - Balogh, Kiss III., Dorogi A. - Petrás, Győri, Babák, Gyulai II. - Tomonyiczka, Vass, Laczkó II.

Nagy a mezőny legjobbjá. Ismét két újonc Dorogi András és Laczkó László II. személyében.

1968. április 7. B. Hunyadi - Bcs. Építők 1:1 (1:1) Vezetete: Lajkó

Összeállítás: Nagy - Bagi II., Kiss III., Balogh - Petrás, Tomonyiczka, Babák, Harangozó - Tóth III., Bodonyi, Czeglédsky. Jók: Balogh, Petrás, Czeglédsky. Gól: Czeglédsky.

Már a 4. percben az újonc Czeglédsky megszerzi a vezetést. Majd egy partdobásból az

bák 5 méterről mellé fejezt. Gyulai I méterről fölé rúgott. Nem így az ellenfél. Czeglédsky a 75. percben kiállítva. Ifi: B. Hunyadi - Bcs. Agyagipar 0:10 (0:3)

Papp, Lengyel, Dorogi L., Oláh, Ház, Marosán, Paraszt J., Fazekas, Laczkó II., Major P.

1968. április 28. Orosházi Honvéd - B. Hunyadi 8:0 (4:0) Vezetete: Szívós

Összeállítás: Nagy - Bagi II., Kiss III., Petrás - Tomonyiczka, Győri, Babák, Gyulai II. - Tóth III., Harangozó, Vass.

A rövid krónika imígyen szól: „Az eredmény csak annak

lédszky. Gól: Czeglédsky. Fájdalmas vereség volt ez, mert egyenrangú ellenfél voltunk. Az idős Lévai játékvezető terhére volt mindkét csapatnak. A hosszú menetelés tovább tart. Ki tudja még hol a másik pont?

1968. május 19. B. Hunyadi - Csörvási Medosz 1:0 (0:0) Vezetete: Vozár II.

Összeállítás: Nagy - Harangozó, Kiss III., Balogh - Petrás, Gyulai I., Babák, Gyulai II. - Bagi II., Czeglédsky, Vass. Jók: Kiss III., Balogh, Gyulai II., Nagy. Gól: Gyulai II.

Vége a 10. mérkőzésen győztes csapatot láthatunk. Van már 3 pontunk! Kiállítva a 65. percben Gyulai I. Győztes gól a 70. percben Gyulai II.

1968. május 26. Medgyesegyháza - B. Hunyadi 3:0 (1:0) Vezetete: Kolozsi.

Gyulai I. helyén Tomonyiczka játszott. A minden tekintetben jobb hazai csapat megérdemelten nyerte a mérkőzést kifogástalan játékvezetés mellett. Az ifik 8:0 (4:0)

1968. június 2. Battonya - B. Hunyadi 1:0 (1:0) Vezetete: Nyári

Összeállítás: Nagy - Bagi II., Kiss III., Gyulai I. - Petrás, Vass, Járó Pál, Gyulai II. - Tóth III., Burázs Gy., Czeglédsky.

Járó és Burázs személyében újabb játékosokkal ismerkedünk meg. Vass egyetlen hibájából kaptuk a gólt, amiről nem tehetett.

1968. június 9. B. Hunyadi - Gyomai Medosz 1:1 (0:1) Vezetete: Gali, Szolnokról.

Összeállítás: Nagy - Balogh, Kiss III., Gyulai I. - Patkós I. Béla, Petrás, Járó, Vass - Tóth III., Burázs, Bagi II. Jók: Nagy, Patkós I., Vass, Bagi. Gól: Bagi II.

Ismét egy Szarvasról igazolt játékost láthattunk, Patkós I. Béla személyében. A 25. percben a Gyoma vezet, majd Járó és Tóth kapufával válaszolt. Félidő után Bagi egyenlített, a gól után 2 gyomai és Burázs kiállítva.

1968. június 16. Bcs. Kinizsi - B. Hunyadi 1:2 (1:1) Vezetete: Bolda.

Az előző vasárnapi felállásban, Kinizsi vezetésről Bagi és Burázs góljaival nyertünk.

1961-es Hunyadi

Álló sor balról jobbra: Bontovics I. Imre játékvezető, Sinka István edző, Fekete A., Tóth III. J., Megyeri F., Kiss I. M., Bagi II. I., Major Imre, Bolgár József szakosztály vezető.

Előttük: Kiss III. I., Mrena M., Ficzer I. F., Ficzer II. J.

Guggolnak: Fazekas I. I., Hévízi M., Csík B.

ellenfél balszélsője befutotta Bagit és egyenlített. Szünet után az ellenfél 9 főre csökkent, de az eredmény nem változott.

1968. április 14. Bcs. MÁV - B. Hunyadi 2:0 (0:0) Vezetete: Németh.

Változatlan felállásban, a szünet után felbomlott a rend nálunk, állandó reklamálás után Petrás és Bagi kiállítva. Kapunk is majdnem ilyen eredménnyel végezte a mérkőzést.

1968. április 21. B. Hunyadi - Bcs. Agyagipar 0:2 (0:1) Vezetete: Magyar, Szolnokról.

Változatlan összeállításban, változatlan eredmény, csak sajnos itthon. Petrás és Bagi II. nem kaptak büntetést. Remény volt az első győzelemre, sajnos ebből csak két kapufa lett. Ba-

meglepő, aki nem látta a mérkőzést."

1968. május 5. B. Hunyadi - Eleki TSZSE 0:3 (0:3) Vezetete: Stefkovics

Összeállítás: Nagy - Petrás, Harangozó, Balogh, - Tomonyiczka, Kiss III., Babák, Gyulai II. - Tóth III., Bodonyi, Bagi II.

Már az első 10 percben eldőlt a mérkőzés sorsa. Kiderült, hogy teljesen esélytelenek vagyunk.

1968. május 12. Dobo - B. Hunyadi 3:1 (1:0) Vezetete: Lévai. Kilátástalan helyzetben, baráti edző váltással tovább.

Edző: Kiss I. Mihály.

Összeállítás: Nagy - Balogh, Kiss III., Gyulai I. - Tomonyiczka, Petrás, Babák, Gyulai II. - Bagi II., Czeglédsky, Vass. Jók: Bagi, Nagy, Czeglédsky.

edzőváltással tovább

1968. június 23. B. Hunyadi - Kondoros 2:1 (0:0) Vezette: Nagy.

Összeállítás: Nagy - Balogh, Tóth III., Gyulai I. - Kiss III., Petrás, Járó, Gyulai II. - Patkós I., Burázs, Bagi II. Jók: Tóth, Patkós, Kiss III. Gól: Tóth III., Gyulai II. Nagy Hunyadi rohamok után 6 gólhelyzet marad ki a féldídig. Szünet után a Kondoros vezet. A 83. percben 2:1-es Hunyadi vezetésnél félbeszakadt a mérkőzés. A vendégek egyszerűen nem voltak hajlandók kezdeni a gól után, 5 perc várakozás után a játékvezető fújta és vége a mérkőzésnek.

Félévi táblázat hiányában mindössze 8 pontról tudunk számot adni, ami egy félévi eredménynek nagyon kevés. Talán az ősz gazdagabb lesz?

1968. augusztus 19. Kondoros - B. Hunyadi 1:0 (0:0) Vezette: Vidó.

Összeállítás: Nagy - Szalai, Balogh, Járó - Patkós I., Petrás, Bodonyi, Tóth III. - Kiss III., Burázs, Bagi II.

Nagyon győnge mérkőzésen az egyetlen gól, Nagy és Balogh közös gólja.

1968. augusztus 25. B. Hunyadi - Dévaványa 4:0 (2:0) Vezette: Stefkovics.

Összeállítás: Nagy - Szalai, Balogh, Czeglédsky - Patkós I., Petrás, Járó, Bodonyi - Tóth III.; Burázs, Bagi II. Jók: Nagy, Bagi, Balogh. Gól: Járó 2, Burázs, Bodonyi.

1968. szeptember 1. Szeghalmon 1:0-ra veszítettünk, azonban az újság a jól játszó Hunyadit dicséri.

1968. szeptember 8. B. Hunyadi - Békési Szpartakusz 0:0. Vezette: Mézes.

Jelen helyzetben a Hunyadi a 14. helyen a Békés a 3. helyen áll. Mézes jól vezette.

1968. szeptember 15. Bcs. Agyagipár - B. Hunyadi 0:0. Vezette: Balda.

Összeállítás: Nagy - Szalai, Balogh, Vass - Kiss III., Petrás, Járó (Gyulai), Tóth III. - Patkós I., Burázs, Bagi II.

Az első helyen álló Agyagipart megszorogattuk. Pedig már a 15. helyen vagyunk. Gyulai II. 5 méterről a megdermedt kapusba lőtt!

1968. szeptember 22. B. Hunyadi - Orosházi Honvéd SE 1:1 (1:0) Vezette: Vidó.

Féldídig nagy fölényben játszottunk, azonban Tóth III. révén csak egy gólt tudtunk elérni! A katonai csapat jobb erőnléte féldídig után félelmetes volt. Az eredménynek nagyon örülhettünk.

1968. szeptember 29. Bcs. Építők - B. Hunyadi 0:1 (0:0) Vezette: Boldizsár.

Összeállítás: Nagy - Szalai, Balogh, Czeglédsky - Kiss III., Petrás, Járó, Tóth III. - Patkós I., Burázs (Vass), Bagi II. A jól védekező Hunyadi megérdemelten nyert. A gólt Járó

Összeállítás: Nagy (Patkós) - Szalai, Balogh, Czeglédsky - Kiss III., Petrás, Szabó G. (Járó), Tóth III. - Tomonyiczka, Burázs, Bagi II. Jók: Járó a mezőny legjobbjá, Szalai, Nagy. Gól: Burázs 2, Bagi II. 2.

1968. november 3. B. Hunyadi - Bcs. MÁV 1:0 (0:0) Vezette: Bolda.

Összeállítás: Nagy - Szalai, Balogh, Tomonyiczka - Kiss III., Patkós, Járó, Gyulai II. - Tóth III. Burázs, Bagi II. Gól: Bagi.

A mérkőzés első percében gyászszünettel emlékeztünk az előző nap délután tragikus hirtelenséggel elhunyt Bolgár Jó-

Czeglédsky egyenlítő. Győztes gól: Gyulai II.

1968. november 24. Elek - B. Hunyadi 0:0. Vezette: Németh M.

Összeállítás: Nagy - Szalai, Balogh, Czeglédsky - Kiss III., Patkós, Járó, Gyulai II. (Bodonyi) - Tóth III., Burázs, Bagi II. Jók: Tóth III. a mezőny legjobbjá, Balogh, Járó. ez volt a kieső rangadó a javából. Számunkra a döntetlen már elég. Eleknek nyerni kell, hogy bent maradjon az első osztályban. A vakszerencse nekünk kedvezett. Volt egy vitatható esemény a mérkőzésen. Kapusunk a levegőben a feje fölött fogott egy labdát, amit az egyik hazai csatár felugorva kifejelt a kezéből, és gól. Azonban a játékvezető a csatár ellen ítélt szabadrúgást kifelé. A mérkőzés végén a partjelző Boldizsár nyilatkozott az öltözőben, hogy ez nála gól. Szerencse, hogy ez nem a Hunyadi sporttelepen történt. Az évvégi bajnoki táblázaton, amit most részletesen nem áll módunkban bemutatni, mert nincsen. A vonalat ismét a talpuk alá húzták meg, amelyet csak kivonatoltan láthatunk az alábbiakban.

1. Bcs. Agyagipár mint bajnok

13. B. Hunyadi

14. Eleki TSzSE

15. Dévaványa

16. Orosházi Honvéd

A felső vonal fölötti csapat mint bajnok az NB III-ba jutott. Az alsó vonal alatti három csapat, a megyei II. osztályba esett vissza.

A fényképeken bemutatott két csapat 1968. május 1-jén találkozott egymással, az ünnepi műsor keretében. Az első képen Sinka I. István, még a mai napon is talán a „leg” jelzővel emlegetett 1961-es csapata látható, amelyről nem tudni milyen okból, Szalai hiányzik.

Az ellenfél a másik képen, a Hunyadi 1968-as tényleges csapata látható. Az eredmény 2:2 volt.

Továbbra is várjuk segítségüket, észrevételeiket! Minden eddigi segítőnk tevékenységét hálással köszönjük! Jó szórakozást, hasznos időöltést kívánunk!

Bontovics II. Imre

Hunyadi 1968-as tényleges csapata

Álló sor balról jobbra: Lakatos Jancsi „az ezred fia”, Babák A., Gyulai II. L., Bodonyi J., Harangozó S., Gyulai I. J., Vass S., Major I. edző

Előttük: Tomonyiczka A., Kiss III. I.

Ülnek: Balogh II. L., Nagy F., Petrás E.

egy hosszú kapus kirúgásból szerezte. Félpályáról elugrott a labdával, és a kinn álló kapus fölött a hálába emelt.

1968. október 6. B. Hunyadi - Bcs. Kinizsi 1:0 (1:0) Vezette: Lajkó.

A múlt vasárnapi összeállításban nyerni tudtunk. Jók: (Lajkó a mezőny legjobbjá) Nagy, Burázs. Gól: Burázs.

1968. október 13. Gyomai TK - B. Hunyadi 3:0 (1:0) Vezette: Győri. Változatlan összeállításban, egyértelmű vereség.

1968. október 20. B. Hunyadi - Battonya 1:1 (0:1) Vezette: Molnár.

Jók: Petrás, Czeglédsky. Gól: Járó. 1968. október 27. B. Hunyadi - Medgyesegyháza 4:1 (1:0) Vezette: Magyar, Szolnokról.

zsef szakosztályvezetőre, aki a Zalka - Tessedik TSz. barátságos labdarúgó mérkőzés-játékosaként, a pályán rövid rosszullét után az öltözőben fiatalon, 35 éves korában örökre távozott közülünk. Emlékét megőrizzük.

1968. november 10. Csorvás - B. Hunyadi 2:1 (2:0) Vezette: Kormányos (Szegedről).

Egy igazi játékvezetői vereség. Magunk között mondván, hogy a kerék annyit le, amennyit föl. Most valószínű Csorváson kezdődik így a krónika. Jók: Kormányos a mezőny legjobbjá stb.

1968. november 17. B. Hunyadi - Doboz 2:1 (1:1) Vezette: Kovács. A második percben már vezetnek a vendégek. A 23. percben

SPORT

Labdarúgás

20. forduló

Magyarbánhegyes - Békésszentandrási 0:0

Magyarbánhegyes 200 néző, vezette: Rózsa.

Hunyadi: Petrás - Mrena, Bordács, Medveczki, Litvai, Bencsik, Bedővári, Szabó, Székely, Kovács, Gugolya.

A rangadóra felfokozott várakozással készültek labdarúgóink, hisz ennek a mérkőzésnek a végeredménye döntő hatással lehet a bajnokság végeredményére. Ennek megfelelően mindkét csapat nagy iramban kezdett, bátran támadtak, de a védelmek jól működtek, gólt egyik csapat sem tudott rúgni.

Varga László: „A második félidő alapján győzelmet érdemeltünk volna.”

Jók: Mrena (a mezőny legjobbjá), de az egész csapat dicséretet érdemel a teljesítményéért.

Ifjúsági mérkőzés: Magyarbánhegyes - Békésszentandrási 1:0

21. forduló

B. szentandrási - Újkígyós 2:1 (1:0)

Békésszentandrási 150 néző, vezette: Zsurka

Hunyadi: Erdei - Mrena, Bordács, Medveczki (Bencsik I.), Litvai, Bencsik T.

(Varga), Bedővári, Szabó J. (Szabó G.), Kovács, Székely, Gugolya. Góllövők: Gugolya, Szabó G.

Küzdelmes mérkőzésen nehezen nyert a hazai csapat a lelkesen játszó vendégek ellen. Jó játékvezetés.

Varga László: „Saját magunknak tettük nehezzé a mérkőzést.”

Jók: Mrena, Bordács, Medveczki, Bedővári

Ifjúsági mérkőzés: Békésszentandrási - Újkígyós 3:0

22. forduló

Gádos - B. szentandrási 1:3 (0:1)

Gádos 200 néző, vezette: György.

Hunyadi: Erdei - Bencsik T., Litvai, Mrena, Szabó (Székely), Gugolya,

Varga (Turna), Medveczki, Kovács (Bencsik I.), Bordács, Bedővári.

Gólszerzők: Varga, Székely, Bencsik I. Kiállítva: Bordács

Az első félidőben nagy fölényben játszottak a mieink, és egy gólt szereztek. A félidő végén feljöttek a hazaiak, de gólt nem értek el. A második félidő elején Bordács utolsó emberként kézzel ütötte ki a labdát a kapuból, amiért a bíró kiállította. A 11-esből egyenlítették a hazaiak, ezután a 10 emberrel játszó Hunyadi

nagy lelkesedéssel rúgott két gólt és biztosan nyerte a mérkőzést.

Varga László: „Ugy érzem 1:1 után 10 emberrel játszva is megérdemelten nyertük a mérkőzést.”

Az egész csapat dicséretet érdemel a jó teljesítményéért.

Ifjúsági mérkőzés: Gádos - Békésszentandrási 1:0

23. forduló

B. szentandrási - Kondoros 3:2 (0:1)

Békésszentandrási 400 néző, vezette: Scsitovics.

Hunyadi: Erdei - Mrena, Bordács, Medveczki, Litvai, Bencsik T.

(Prjevara), Bedővári, Bencsik I. (Csipai), Kovács, Székely, Gugolya (Szabó J.)

Góllövők: Bedővári 2, Székely (11-esből)

A Szentandrási - Kondoros mérkőzéseknek mindig nagy rangja volt.

Most különösen, hiszen a tabellán 4 pont előnnyel Szentandrási vezetett.

Magyarbánhegyes is Kondoros előtt, így nagy tétje volt a mérkőzésnek. Ennek megfelelően

a Kondoros nagy erővel támadott és a félidő elején gólt szereztek és az előnyt a félidő végéig meg is tartották.

A második félidőben az átszervezett hazai csapat gyorsan megfordította a mérkőzés állását és Bedővári vezérletével nagyon fontos győzelmet arattak.

Varga László: „A második félidőben Bedővári játéka a mezőny fölé

nőtt és veszített állásból megérdemelten nyertük meg a mérkőzést.”

Jók: Bedővári (a mezőny legjobbjá), Bordács, Mrena, Székely, Prjevara.

Ifjúsági mérkőzés: Békésszentandrási - Kondoros 2:2

A felnőtt bajnokság élmezőnye 23. forduló után

1. Békésszentandrási	23	15	4	4	41-18	49
2. Magyarbánhegyes	23	13	6	4	62-34	45
3. Kondoros	23	13	3	7	42-29	42
Gyulavári	23	12	6	5	42-29	42

A MELIS ABC-ben tartósan alacsony árakon vásárolhat!

Nálunk minden héten más-más termékek kedvezményes áron kaphatók.

Jövő heti akciónk:

Tchibo family 298 Ft

Sertésmájkrém 25 Ft

Sió almalé 1/1 71 Ft

B-B őszilé 1/1 114 Ft

Párizsi 299 Ft/kg

Sunlight utántöltő 151 Ft

Nem kell korán kelnie, hogy friss péksüteményt vásároljon.

Minden délután meleg péksüteményt, kenyeret vihet haza.

Az Önök érdekében nyári nyitvatartást vezetünk be június 1-jétől:

hétfőtől-péntekig: 6-20 óráig

szombaton: 6-13 óráig

vasárnap: 7-11 óráig

Várjuk Békésszentandráson a Toldi 12-ben!